

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

بهرام رحمانی
۲۷ اکتوبر ۲۰۲۴

دو دور راکتپراکنی و بمباران‌های متقابل اسرائیل و ایران تمام شد!

جمهوری اسلامی ایران می‌گوید که حمله اسرائیل را خنثی کرده است و تنها «خسارت محدود» به اهداف نظامی وارد شده است.

به نوشته جروزالم پست، اسرائیل از طریق چند واسطه ثالث به ایران این پیام را داد و مشخص کرد که اسرائیل به چه اهدافی حمله خواهد داد و به کدام اهداف حمله نخواهد کرد.

به گفته سه منبع آگاه، اسرائیل روز جمعه قبل از حملات هوایی تلافی‌جویانه خود، پیامی به ایران ارسال کرد و به ایرانی‌ها هشدار داد که پاسخی ندهند. به گفته این منابع، پیام اسرائیل با هدف محدود کردن حملات متقابل اسرائیل و ایران و جلوگیری از تشدید بیشتر تنش بوده است.

مقامات امریکائی و اسرائیلی گزارش دادند که سه موج از حملات هوایی صبح شنبه به وقت محلی انجام شد که بعداً عملیات «روزهای توبه» نام گرفت.

یکی از کانال‌هایی که برای رساندن این پیام به ایران استفاده می‌شد کاسپار ولدکمپ، وزیر امور خارجه هلند بود که در پیام‌رسان ایکس نوشت: «با وزیر خارجه ایران درباره جنگ و افزایش تنش‌ها در منطقه صحبت کردم. برای جلوگیری از تشدید تنش، از همه طرف‌ها خواستار خویشتنداری شدم.»

به این ترتیب، پس از دو دور راکتپراکنی‌های جمهوری، اسرائیل نیز دور دوم حملات هوایی خود به ایران را انجام داد. حال باید دید این دو حکومت ارتجاعی و فاشیستی و جنگ‌طلب، سناریوی سوم را نیز اجرائی خواهند داد و یا فعلاً منتظر تحولات بعدی خواهند شد؟!

اما این حمله ضعیف و نمایی اسرائیل به ایران، به‌شدت رضا پهلوی و طیف سلطنت‌طلبان دچار یاس و ناامیدی کرد چرا که اسرائیل و امریکا سر مار نکوبیدند و آن را سرنگون نکردند تا هموایم‌های رضا پهلوی را به‌سوی تهران اسکورت کنند. یا آن گزایشی چپی که تحلیل‌اش این بود حمله اسرائیل به ایران، می‌تواند جمهوری اسلامی را تضعیف و جنبش سرنگونی‌طلب را تقویت کند چرا که جمهوری اسلامی را تضعیف می‌کند؛ چنین تحلیلی، هوایی و بی‌ربط به جنبش سرنگونی‌طلب جامعه ایران بود. جنگ هیچ نفعی به جامعه بشری ندارد و حاصل آن جز کشتار مردم و ویرانی و خانه‌خرابی چیز دیگری نیست.

بی‌تردید جنبش سرنگونی چپ و آزادی‌خواه جامعه ایران، در عین حالی که با صدای بلند علیه جنگ دو حکومت وحشی و آدمکش ایران و اسرائیل موضع صریح و شفاف می‌گیرد هم‌زمان لحظه‌ای از مبارزه برحق و عادلانه خود بر علیه جمهوری اسلامی غافل نمی‌ماند و بی‌وقفه مبارزه طبقاتی، سیاسی و اجتماعی در جامعه را تشدید می‌کند و هرگز مرعوب فضای جنگ و سرکوب نمی‌شود.

نتان یاهو نخست وزیر اسرائیل در میان نظامیان - هنگام حمله به ایران

حمله اسرائیل به ایران نمایشی بود و چندان تاثیری بر بنیه نظامی جمهوری اسلامی نداشت

ارتش اسرائیل اعلام کرد که در نخستین ساعات بامداد شنبه بیست و ششم اکتبر، اهداف مشخص نظامی را در مناطق و استان‌های مختلف ایران بمباران کرده است. سخن‌گوی ارتش اسرائیل گفت که در این عملیات حدود صد و چهل فروند جنگنده اسرائیلی شرکت داشتند و خود عملیات توسط ستاد مرکزی با حضور نخست وزیر، وزیر دفاع، رئیس ستاد مشترک ارتش اسرائیل و فرمانده نیروی هوایی این کشور هدایت شد.

اسرائیل بامداد شنبه پنجم آبان، ۲۶ روز پس از حمله جمهوری اسلامی ایران به اسرائیل با ۱۸۱ فروند راکت بالستیک، اقدام به پاسخ نظامی کرد؛ عملیاتی که «روزهای پاسخ» نام گرفت.

بنیامین نتانیاهو ۱۰ مهرماه در واکنش به حمله راکتی ایران به اسرائیل گفته بود که ایران مرتکب «اشتباه سنگینی» شد و «توان» آن را خواهد پرداخت.

یوآو گالانت، وزیر دفاع اسرائیل، نیز در ۲۶ روز اخیر بارها گفته بود پاسخ کشورش «دقیق» خواهد بود. او در آخرین بازدیدش از خلبانان پایگاه هوایی «ختصریم» در روز چهارشنبه گذشته گفت وقتی عملیات در ایران انجام شود، در اسرائیل و جهان خواهند فهمید که آمادگی ما تا چه حد بوده است.

اسرائیل می‌گوید عملیات هوایی این کشور علیه «اهداف کاملاً نظامی» ایران از میان «بانک اهدافی» که ارتش اسرائیل از ایران تهیه کرده بود، انتخاب شد. اسرائیل در این حملات از هدف قرار دادن سایت‌های هسته‌ای یا نفتی ایران خودداری کرده است.

بر اساس گزارش‌ها، عملیات اسرائیل در سه موج انجام شد که موج نخست آن برای خنثی کردن سامانه‌های راداری و دفاع هوایی ایران بود و در دو موج بعدی، جنگنده‌های اف۳۵ اهداف نظامی مدنظر را هدف گرفتند.

ارتش اسرائیل اعلام کرد پس از این عملیات، اکنون این کشور از «آزادی عمل گسترده‌تری» در آسمان ایران و منطقه برخوردار است که می‌تواند به‌معنای ارزیابی اسرائیل از وارد کردن ضربات مؤثر به سامانه‌های دفاع هوایی ایران باشد.

دانیل هگاری، سخنگوی ارتش اسرائیل که حدود ساعت دو و نیم بامداد آغاز عملیات هوایی را خبر داده بود، حدود چهار ساعت بعد اعلام کرد مأموریت کشورش در این دور از عملیات «به پایان رسیده» و «همه جنگنده‌ها به پایگاه‌های خود در اسرائیل بازگشتند.»

او گفت عملیات «دقیق و هدفمند» علیه «اهداف نظامی» ایران، «تهدیدهای فوری» علیه اسرائیل را خنثی کرد. او همچنین تاکید کرد که اگر رژیم ایران اشتباه کند و دور جدیدی از تشدید تنش را آغاز کند، اسرائیل از میان «بانک اهداف» ایرانی هدف‌های دیگری را برای پاسخ‌گویی انتخاب خواهد کرد.

به‌گفته ارتش اسرائیل، تاسیسات «راهبردی» شامل سایت‌های تولید راکت‌های بالستیک، سامانه‌های راکتی زمین‌به‌هوا و سایر توانمندی‌های هوایی حکومت ایران هدف قرار گرفت تا آزادی عمل هوایی اسرائیل تامین شود.

رسانه‌های اسرائیل به حمله به سایت‌های تولید پهپاد، پرتابگرهای راکت بالستیک و سامانه‌های پدافند هوایی ایران نیز اشاره کرده‌اند.

ارتش اسرائیل گفته است که پایگاه‌های نظامی ایران را در مناطق مختلف این کشور از جمله در تهران، اصفهان و مشهد هدف حمله قرار داده است. خبرگزاری‌های جمهوری اسلامی ایران نیز گفته‌اند که اهداف نظامی نیز در استان‌های ایلام و خوزستان بمباران شده‌اند.

دست‌کم پنج انفجار در تهران و کرج شنیده شده است. در تهران، یکی از پایگاه‌های سپاه پاسداران در یافت‌آباد هدف حمله قرار گرفت. خبرهای دیگر حاکی از وقوع انفجارهایی در شیراز و کردستان نیز بوده‌اند. دانیل هگاری، سخنگوی ارتش اسرائیل، ادعا کرده است که عملیات این کشور علیه پایگاه‌های نظامی ایران تماماً موفقیت‌آمیز بوده و در صورت نیاز حملات دیگری علیه پایگاه‌های جمهوری اسلامی ایران صورت خواهد گرفت. او همچنین تصریح کرد که اسرائیل پیش از آغاز عملیات خود علیه تاسیسات نظامی ایران، دولت امریکا را از وقوع آن آگاه کرد. در اولین واکنش خود، کاخ سفید حمله اسرائیل را دفاع از خود توصیف کرد و گفت که اسرائیل در این عملیات آگاهانه از حمله به مناطق غیرنظامی و پرجمعیت پرهیز کرد.

پس از حملات بامدادی اسرائیل به برخی پایگاه‌های نظامی در ایران، یانیر لاپید، رهبر اپوزیسیون اسرائیل، از محدودیت این حملات انتقاد کرد. او در پیامی که روز شنبه در شبکه اجتماعی ایکس منتشر کرد، گفت: «تصمیم به حمله نکردن به اهداف راهبردی و اقتصادی ایران اشتباه بود.»

مقامات اسرائیلی و امریکایی و اسرائیلی اعلام کردند سه موج از حملات هوایی صبح روز شنبه به وقت محلی انجام شد. در اولین موج حملات، تمرکز بر سامانه پدافند هوایی ایران بود و موج‌های دوم و سوم، پایگاه‌های راکتی و پهپادی و سایت‌های تولید تسلیحات را هدف قرار دادند. ایران اعلام کرد این حملات را دفع کرده و تنها «خسارات محدودی» به اهداف نظامی در سراسر کشور وارد شده است. مقامات اسرائیلی گفتند این حملات پاسخی به حمله گسترده راکت‌های بالستیک ایران در اول اکتبر بوده است.

به گفته منابع، پیام اسرائیل به ایران از طریق چندین واسطه منتقل شد. یکی از منابع به آکسیوس گفت: «اسرائیلی‌ها به‌طور کلی به ایرانی‌ها اطلاع دادند که چه چیزی را قصد دارند هدف قرار دهند و چه چیزهایی را هدف قرار نمی‌دهند.» دو منبع دیگر گفتند اسرائیل به ایران هشدار داده به این حمله پاسخ ندهد و تاکید کرده در صورت واکنش ایران، حملات گسترده‌تری صورت خواهد گرفت، به‌ویژه اگر به شهروندان اسرائیلی آسیبی وارد شود.

دفتر نخست‌وزیری اسرائیل به درخواست اظهار نظر پاسخ نداد. ایران اعلام کرده خواهان جنگی تمام‌عیار با اسرائیل نیست اما در صورت حمله، پاسخ خواهد داد.

آکسیوس می‌نویسد: یکی از کانال‌های انتقال پیام به ایران، وزیر امور خارجه هلند، کاسپار ولدمپ، بوده است. یک منبع گفت: ولدمپ پیش از حمله اسرائیل در شبکه اجتماعی X نوشت: «من با وزیر امور خارجه ایران درباره جنگ و افزایش تنش‌ها در منطقه صحبت کردم. از همه طرف‌ها خواستم که خویشتن‌داری کنند. تمام طرف‌ها باید برای جلوگیری از تشدید درگیری‌ها تلاش کنند.»

آکسیوس روز شنبه در گزارشی اختصاصی نوشت: به گزارش سه منبع آگاه به موضوع، اسرائیل روز جمعه، پیش از آغاز حملات هوایی تلافی‌جویانه‌اش، پیامی به ایران ارسال کرد و هشدار داد به این حملات پاسخ ندهد. منابع می‌گویند پیام اسرائیل تلاشی برای محدود کردن تبادل مداوم حملات بین اسرائیل و ایران و جلوگیری از تشدید درگیری‌ها بود.

اسکای نیوز عربی به نقل از یک منبع ناشناس، می‌گوید که روسیه قبل از حمله هوایی صبح امروز اسرائیل به ایران هشدار داده است. در این گزارش آمده است که این اطلاعات ساعتی قبل از شروع موج حملات اسرائیل به اهداف نظامی ایران، به تهران ارائه شده است.

به گزارش خبرگزاری رسمی ایرنا، شنبه ۵ آبان ۱۴۰۳، در پی حمله هوایی صبح شنبه اسرائیل به ایران، دو سرباز ایرانی جان خود را از دست دادند. این حملات که در ساعات اولیه بامداد آغاز شد، چندین انفجار در تهران و پایگاه‌های نظامی اطراف آن به همراه داشت.

ارتش در بیانیه‌ای کشته شدن این دو سرباز را تأیید کرد و نوشت: ۲ تن از رزمندگان ارتش جمهوری اسلامی ایران در راستای دفاع از امنیت ایران اسلامی و جلوگیری از آسیب به ملت و منافع ایران اسلامی، شب گذشته حین مقابله با پرتابه‌های رژیم جنایت‌کار صهیونیستی به شهادت رسیدند. نام این دو تن سرگرد جهان‌دیده و استوار شاهرخی‌فر اعلام شده است.

ارتش جمهوری اسلامی ایران اعلام کرد سرگرد جهان‌دیده و استوار شاهرخی‌فر در حمله اسرائیل جان خود را از دست دادند. اما ساعتی بعد تعداد قربانیان به ۴ نفر رسید: محمد مهدی شاهرخی، حمزه جهان‌دیده، سجاد منصوری و مهدی نقوی.

با توجه به وخامت حال تعدادی دیگر احتمال افزایش تعداد قربانیان وجود دارد. روشن نیست این تعداد در کجا و چگونه کشته شده‌اند.

در مقابل، قرارگاه پدافند هوایی ایران در نخستین بیانیه خود در ساعات بامدادی شنبه اعلام کرد نقاطی از مراکز نظامی در استان‌های تهران، خوزستان و ایلام هدف اسرائیل قرار گرفته که «آسیب‌های محدودی» به برخی از این نقاط وارد کرده و «ابعاد آن در دست بررسی است.»

رسانه‌های اسرائیل از هدف قرار گرفتن اهداف نظامی در شهر کرج نیز خبر داده بودند.

بیانیه قرارگاه پدافند هوایی ایران افزود اقدام اسرائیل «با وجود هشدارهای پیشین مسئولین جمهوری اسلامی مبنی بر پرهیز از هر گونه اقدام ماجراجویانه» انجام شد.

حمله ایران به اسرائیل در ۲۵ فروردین واکنش به کشته شدن محمدرضا زاهدی، فرمانده وقت نیروی قدس در حوزه‌های سوریه و لبنان بود. حمله دوم ایران به اسرائیل در روز دهم مهر در واکنش به کشته شدن اسماعیل هنیه رئیس دفتر سیاسی حماس در تهران و مرگ حسن نصرالله دبیر کل حزب‌الله و عباس نیلفروشان، جانشین زاهدی، در بمباران اسرائیل در روز ششم مهر در ضاحیه انجام شد.

عملیات منتسب به اسرائیل در اواخر فروردین در پاسخ به ۳۱۳ پرتابه‌ای که جمهوری اسلامی ایران روز ۲۵ فروردین به سوی اسرائیل شلیک کرده بود، از سوی اسرائیل تأیید نشد اما محمدعلی جعفری، فرمانده پیشین سپاه پاسداران، در این هفته انجام آن را در اصفهان تأیید کرد.

در عملیات اواخر فروردین گفته شده بود که اسرائیل چشم راداری سامانه پدافند هوایی در پایگاه هشتم شکاری اصفهان را که مسئول مراقبت از تاسیسات هسته‌ای این استان نیز بود، هدف قرار داد که به گزارش رسانه‌های غربی، آن را از کار انداخت.

این حملات به تلافی حمله راکتی ایران در اول اکتبر انجام شد که طی آن، حدود ۱۸۰ راکت بالستیک به سوی تل‌آویو و پایگاه‌های نظامی اسرائیل شلیک شد. به گفته منابع محلی، حداقل هفت انفجار در مناطق مختلف تهران، کرج و شرق شهر مشهد گزارش شده است.

موضع ایالات متحده و بریتانیا و عربستان سعودی

شان ساوت، سخنگوی شورای امنیت ملی آمریکا، گفت واشینگتن از تهران می‌خواهد حملات خود به اسرائیل را پایان دهد تا «این چرخه جنگ بدون تشدید بیشتر پایان یابد.»

وزارت دفاع آمریکا هم اعلام کرد لوید آستین در گفت‌وگو با همتای اسرائیلی خود بر حق اسرائیل در دفاع از خود تأکید کرده است.

امریکا تأکید کرده که در عملیات هوایی اسرائیل مشارکت نکرده، از آن پیشاپیش آگاه بوده و هدفش اکنون «تسریع دیپلماسی و تنش‌زدایی در خاورمیانه است.»

سنتکام، ستاد مرکزی ارتش آمریکا، روز جمعه خبر داده بود یک اسکادران از جنگنده‌هایش که معمولاً در المان مستقر هستند، به اسرائیل رسیده است.

امریکا در روزهای پیش از آن نیز از استقرار سامانه دفاع هوایی «تاد» در خاک اسرائیل همراه با اعزام حدود یک صد نظامی خبر داده بود.

بریتانیا در نخستین واکنش خود به تحولات بامداد شنبه، عملیات اسرائیل را اقدامی نامید که این کشور متحدش حق انجام آن را در دفاع از خود در برابر حملات پیشین ایران به اسرائیل داشته است.

اما عربستان سعودی عملیات اسرائیل در ایران را محکوم کرد.

آیا این بوکس‌بازی‌های جمهوری اسلامی و اسرائیل ادامه پیدا کند و به یک جنگ همه‌جانبه تبدیل شود هزینه‌های جنگ حکومت‌های جنگ‌طلب و فاشیستی اسرائیل و ایران، چه قدر خواهد شد؟!

در طول تاریخ جهان، جنگ‌های بی‌شماری در سرتاسر این کره خاکی بر سر مسائلی از جمله اختلافات سرزمینی، سیاست و ملی درگرفته است. در حالی که جنگ، به خودی خود، همیشه ویران‌گر و پرهزینه است، جنگ‌ها در تاریخ، همواره از نظر مرگ و میر و خانه‌خرابی همگی ویران‌گر بوده‌اند.

منشا هر درگیری، تعداد کلی کشته‌ها و تلفات و آسیب‌های ناشی از جنگ در رابطه با بخش نظامی و غیرنظامی برجای گذاشته‌اند.

اگرچه جنگ در ابتدا به‌عنوان درگیری محدود بین دولت‌های آغاز شود، اما در ادامه به سرعت گسترش یافته و بخش زیادی از جوامع بشری را نابود می‌کنند.

سران سیاسی، که درگیری و جنگ را فرصتی برای تغییر وضعیت به نفع خودشان تلقی می‌کنند، منابع بی‌شماری را وارد جنگ‌ها کرده‌اند که پیامدهای فاجعه‌باری داشته‌اند.

در این روزها، جنگ روانی و لفظی بین اسرائیل و جمهوری اسلامی، شدت یافته است. هر لحظه انتظار می‌رود که اسرائیل در واکنش به حمله راکتی ۱۰ مهر جمهوری اسلامی با نام «وعده صادق ۲»، قدم به این جنگ بگذارد. شهروندان ایران و اسرائیل، همچنان در رعب و وحشت زندگی می‌کنند.

دولت نژادپرست و جنگ‌طلب اسرائیل، همچنان به بکه‌تازی خود با حمایت بی‌درغ آمریکا و برخی کشورهای غربی ادامه می‌دهد و همچنان غزه و لبنان را زیر حملات سنگین هوایی و زمینی خود قرار داده است. به همین دلایل، روزی نیست که در اثر بمباران‌های هولناک نیروی هوایی اسرائیل، خیر جان‌باختن تعدادی کودک و پیر و جوان غیرنظامی در رسانه‌های منعکس نشود.

از سوی دیگر، حدود سه هفته است که قرار است اسرائیل در جواب به حمله راکتی ایران به اسرائیل جواب دهد یک جنگ روانی در جریان است. در این میان، فرماندهان سپاه پاسداران جمهوری اسلامی، دست به رجزخوانی می‌زنند؛ راکت‌های تاد را لوله‌های بی‌اثر می‌دانند؛ راکت تاد که به تازه‌گی آمریکا با ۱۰۰ سرباز به اسرائیل فرستاده و دومی را هم فرستاده یا در راه است و حتی بحث از حمله زمینی به اسرائیل سخت به میان می‌آورند.

در چنین شرایطی، روزنامه آمریکایی نیویورک تایمز به نقل از چهار مقام ایرانی از جمله دو مقام سپاه پاسداران گزارش داده که جمهوری اسلامی خود را برای سناریوهای مختلف حمله تلافی‌جویانه اسرائیل آماده می‌کند.

پس از حمله راکتی سپاه پاسداران به اسرائیل، بنیامین نتانیاهو نخست‌وزیر و سران ارتش این کشور بلافاصله واکنش نشان دادند و تهدید کردند این اقدام ایران بی‌پاسخ نخواهد ماند. بسیاری از متحدان اسرائیل حمله راکتی ایران به اسرائیل را محکوم کردند.

گمانه‌زنی‌ها در مورد چگونگی و ابعاد حمله اسرائیل تا جمعه ۲۵ اکتبر

با گذشت بیش از سه هفته از حمله راکتی جمهوری اسلامی به سوی اسرائیل، گمانه‌زنی‌ها درباره زمان و نحوه پاسخ اسرائیل ادامه دارد. درحالی که روایت‌های متعددی در این زمینه مطرح شده است، مقامات اسرائیل هیچ‌یک از این ادعاها را تأیید یا تکذیب نکرده‌اند و می‌گویند بر اساس منافع خود تصمیم می‌گیرند.

گمانه‌زنی‌ها در مورد چگونگی و ابعاد حمله اسرائیل و البته واکنش احتمالی جمهوری اسلامی زیاد است. شبکه ۱۴ تلویزیون اسرائیل ادعا می‌کند که ارتش و نهادهای امنیتی اسرائیل بلافاصله پس از دوم راکت‌پرانی جمهوری اسلامی طرح‌های خود را به دولت این کشور ارائه دادند و آماده اجرای آن‌ها هستند. البته این شبکه تلویزیونی اطلاعات

بیشتری در این رابطه ارائه نداده است. ولی حدس گزینه‌های اسرائیل چندان مشکل نیست، آنچه دشوار است و نمی‌توان در مورد آن ابراز نظر کرد، انتخاب دولت بنیامین نتانیا هو است.

گزینه‌های نظامی اسرائیل

این گزینه‌ها سناریوهای مختلفی را در بر می‌گیرند که حمله به تأسیسات نظامی، نفتی و هسته‌ای جمهوری اسلامی، چون بمباران زیرساخت‌های و هدف قرار دادن سران کشوری و لشکری نظام از جمله آنها هستند. البته واکنش اسرائیل به حملات راکتی «وعده صادق ۲» علیه آن کشور می‌تواند هم‌زمان چند گزینه را در بر گیرد و همچنین ترکیبی از حملات نظامی و الکترونیک باشد. طولانی شدن زمان واکنش اسرائیل و ابهام در رابطه با آغاز این جنگ، باعث سردرگمی جمهوری اسلامی شده که تلاش دارد با استفاده از ابزار دیپلماتیک از ابعاد آن بکاهد.

سفرهای ناموفق عباس عراقچی به کشورهای منطقه و به ویژه ملاقات با رهبران دولت‌هایی که در زمره دوستان جمهوری اسلامی قرار ندارند مانند اردن، مصر و یا پادشاهی سعودی، از جمله تلاش‌های تهران برای جلوگیری از گسترش جنگی هستند که به دلایل مختلف از هم‌اکنون می‌توان پیش‌بینی کرد که بازنده‌ی آن جمهوری اسلامی خواهد بود. البته در صورتی که واکنش اسرائیل به راکت‌پرانی ۱۰ مهر، مانند واکنش به عملیات «وعده صادق ۱» در فروردین امسال نمادین و محدود نباشد، احتمالاً هر دو دولت را درگیر مشکلات بسیار خواهد کرد.

برپایه جنگ‌هایی که اسرائیل برای دفاع از موجودیت خویش در چند دهه گذشته انجام داده است می‌توان سه سناریو را پیش‌بینی کرد.

سناریوی اول همان جنگ محدود و نمادین است که جمهوری اسلامی به آن واکنش نشان نخواهد داد و پرونده این بحران را در مقطع کنونی خواهد بست.

سناریوی دیگر اقدام نظامی فراگیر ولی محدود در زمان خواهد بود که ساختار نظامی جمهوری اسلامی در عملیات ترکیبی نظامی و الکترونیک هدف خواهد گرفت و امکان دارد از میان برداشتن برخی فرماندهان نظامی اصلی را نیز شامل شود. در اینصورت حدس زده می‌شود که جمهوری اسلامی نیز در واکنش به این حملات چند اقدام انجام دهد، از جمله ترور برخی از شخصیت‌های اسرائیلی به ویژه در خارج از مرزهای آن کشور و با استفاده از گروه‌های تروریستی وابسته به نیروی قدس سپاه پاسداران انقلاب اسلامی. تسریع روند دستیابی به سلاح هسته‌ای نیز می‌تواند یکی دیگر از واکنش‌های جمهوری اسلامی به حملات این سناریو باشد.

سناریوی سوم که البته بسیاری آن را در حال حاضر به خاطر مخالفت کاخ سفید و کشورهای اروپایی محتمل نمی‌دانند، اگرچه مقامات اسرائیلی بارها تکرار کردند که با متحدان خود، به ویژه ایالات متحده، مشورت می‌کنند ولی تصمیم نهایی با خود آن‌هاست، جنگی طولانی و گسترده و فرسایشی است که تمام گزینه‌های ممکن را در بر خواهد گرفت. واشینگتن‌پست نیز با اشاره به این‌که احتمال می‌رود سایت‌های نظامی و نه تأسیسات هسته‌ای یا نفتی هدف باشند، نقشه‌هایی از اهداف احتمالی اسرائیل در ایران منتشر کرده است.

سایت‌های نظامی

مایکل آلن، مقام سابق شورای امنیت ملی دولت بوش می‌گوید: «ممکن است اسرائیل به جای تأسیسات نفتی و هسته‌ای به سایت‌های نظامی حمله کند، نه به این دلیل که دولت بایدن می‌خواهد، بلکه به این دلیل که از حمله‌های بعدی جمهوری اسلامی جلوگیری می‌کند.» آلن می‌گوید: «آن‌ها گلوله‌ای را هدر نخواهند داد، فکر می‌کنم حمله‌ای بسیار هدفمند باشد.» به گفته او، حمله به سایت‌هایی که قابلیت انجام حمله دارند به‌منظور کاهش ظرفیت حمله متقابل جمهوری اسلامی، یک گزینه منطقی برای اسرائیل است.

تعدادی از این سایت‌ها در غرب ایران قرار دارند و باتوجه به فاصله نزدیکتر با اسرائیل، می‌توانند بیش‌تر در تیررس باشند. به گزارش واشینگتن‌پست، برخی از این سایت‌ها شامل پایگاه‌های راکتی تبریز، باختران و امام علی در غرب ایران و پایگاه هوایی بندرعباس در جنوب است. براساس این گزارش، پایگاه‌های راکتی تبریز و امام علی زیرزمینی‌اند.

جان کریزانیاک، محقق پروژه ویسکانسین کنترل تسلیحات هسته‌ای پیش‌تر به واشینگتن‌پست گفته بود، به‌نظر می‌رسد جمهوری اسلامی اخیراً بیشتر از پرتاب‌کننده‌های سیار راکت استفاده می‌کند.

تاسیسات نفتی

این روزنامه امریکائی در ادامه می‌نویسد، گفته می‌شود بایدن از اسرائیل خواسته است به تاسیسات نفتی ایران حمله نکند، اما زیرساخت نفتی در سراسر ایران پراکنده است. در نقشه منتشر شده در واشینگتن‌پست موقعیت جغرافیائی تعدادی از پالایشگاه‌ها در جنوب، غرب و شمال غرب ایران و همچنین میادین نفتی عمدتاً در جنوب غرب و چند پالایشگاه نزدیک تهران منتشر شده است. این نقشه خط‌لوله‌ها را نیز ترسیم کرده است.

تاسیسات هسته‌ای

واشینگتن‌پست با اشاره به سابقه حمله به تاسیسات نظامی نزدیک اصفهان پس از نخستین حمله راکتی جمهوری اسلامی به اسرائیل می‌نویسد، تاسیسات هسته‌ای فوردو نیز بین تهران و اصفهان واقع شده است. در نقشه واشینگتن‌پست، چند تاسیسات هسته‌ای دیگر نیز در اطراف تهران و اصفهان و تاسیسات هسته‌ای بوشهر به رنگ قرمز مشخص شده است.

آیا اسرائیل از حمله به تاسیسات اتمی جمهوری اسلامی صرف‌نظر کرده است؟

احتمال حمله اسرائیل به تاسیسات هسته‌ای جمهوری اسلامی ایران، یکی از بحث‌های داغ در رسانه‌های مختلف فارسی‌زبان و غیره است.

اسرائیل برپایه دکترین بگین، برای جلوگیری از دست‌یابی «دشمنانش» به سلاح‌های کشتار جمعی از جمله فناوری هسته‌ای نظامی می‌تواند دست به حمله پیش‌گیرانه بزند. دولت اسرائیل این دکترین را نخستین بار در گرماگرم جنگ ایران و عراق در سال ۱۹۸۱ با بمباران رآکتور اتمی «اوسیراک» عراق زیر عنوان «عملیات اُپرا» به کار بست. گفته می‌شود در آن عملیات اسرائیلی‌ها از اطلاعاتی که ایران در اختیار آنان گذاشته بود، سود جستند.

در «عملیات اُپرا»، هشت فروند جنگنده اف ۱۶ اسرائیلی بی آنکه شناسائی شوند توانستند صدها کیلومتر را در حریم هوایی عراق بپیمایند و رآکتور اتمی عراق را بمباران کنند. آن عملیات نخستین عملیات پیروزمند تاریخ برای نابودی یک رآکتور اتمی در جهان بود.

در آن زمان مناخیم بگین، نخست وزیر اسرائیل بود. او در یک کنفرانس مطبوعاتی گفت: اگر رآکتور «اوسیراک» را نابود نمی‌کردیم، هولوکاست دیگری در تاریخ قوم یهود روی می‌داد. هرگز! هرگز! این را به دوستان خود بگوئید، به هر کسی که می‌بینید بگوئید، ما با همه امکاناتی که در اختیار داریم از مردم خود دفاع خواهیم کرد. به هیچ دشمنی اجازه نخواهیم داد سلاح کشتار جمعی برضد ما تولید کند.

چند روز بعد، بگین در مصاحبه با «سی‌بی‌اس» این نکته را نیز افزود: حمله به رآکتور اوسیراک سرمشقی برای دولت‌های آینده اسرائیل خواهد بود. هر نخست وزیر آینده اسرائیل در اوضاع و احوالی مشابه به همین شیوه عمل خواهد کرد.

سال‌ها بعد، نیروی هوایی اسرائیل دومین عملیات خود را برای نابودی راکتور اتمی دیگری انجام داد. در اوایل دهه ۲۰۰۰ میلادی، سرویس‌های اطلاعاتی اسرائیل نشانه‌هایی از یک برنامه هسته‌ای را در شمال شرقی سوریه شناسایی کردند. دولت اسرائیل این بار نیز به «دکترین بگین» متوسل شد و برای از میان بردن آن راکتور اتمی در ۶ سپتامبر ۲۰۰۷ دست به حمله‌ای با عنوان «عملیات بیرون جعبه» یا «عملیات باغ میوه» زد.

نیروی هوایی اسرائیل در آن عملیات از جنگنده‌های اف ۱۵ و اف ۱۶ که دارای توانایی نبرد الکترونیکی نیز بودند استفاده کرد. جنگنده‌ها پس از ورود به حریم هوایی سوریه با نابود کردن ایستگاه رادار توانستند از سامانه‌های پدافند هوایی سوریه بگذرند و تاسیسات هسته‌ای «الکبار» سوریه را بمباران کنند.

تاسیسات هسته‌ای «الکبار» مجتمعی در صحرایی نزدیک دیرالزور در شمال غرب دمشق بود که به کمک کره شمالی ساخته می‌شد. اسرائیلی‌ها آن تاسیسات را ۶ ماه مانده به آغاز کار آن با خاک یکسان کردند. دولت اسرائیل مسئولیت عملیات «باغ میوه» را پس از گذشت ۱۱ سال در ۲۱ مارس ۲۰۱۸ رسماً پذیرفت و بنیامین نتانیاهو خطاب به جمهوری اسلامی ایران، اعلام کرد: اسرائیل هرگز اجازه نخواهد داد قدرتی شکل بگیرد که آینده کشور ما را تهدید می‌کند.

در سال‌های اخیر، اسرائیل از راه حمله‌های دقیق و حساب شده سایبری به تاسیسات هسته‌ای ایران بر نیروی بازدارندگی پیشگیرانه‌اش افزوده است.

احتمال حمله اسرائیل به تاسیسات هسته‌ای ایران در روزهای آینده همچنان وجود دارد. بهروز کمالوندی، سخنگوی سازمان انرژی اتمی، در واکنش به احتمال چنین حمله‌ای گفته است: سازمان انرژی اتمی ایران برای هر سناریویی آماده است. آن‌ها می‌دانند که دیگر حتی با حمله به تاسیسات هسته‌ای برگرداندن ایران به عقب امکان ندارد.

تقویت سامانه‌های دفاعی اسرائیل

در همین حال، امریکا در حال تکمیل استقرار سامانه راکتی پیشرفته تاد (THAAD) در اسرائیل است. این سامانه به‌منظور مقابله با حملات راکتی احتمالی سپاه پاسداران در پاسخ به حمله اسرائیل مستقر شده است.

سامانه تاد می‌تواند راکت‌ها را از فاصله هزار کیلومتری شناسایی کند، اما توان درگیری با آن‌ها را در فاصله ۲۰۰ کیلومتری دارد. این محدودیت ممکن است از نقاط ضعف این سامانه باشد؛ چرا که راکت‌های سپاه با سرعت بالا در این فاصله کوتاه، زمان کمی برای هدفگیری باقی می‌گذارند.

سامانه تاد ممکن است بین ۴۸ تا ۷۲ راکت آماده شلیک در اختیار داشته باشد. هر کدام از کامیون‌های لانچر آن، ظرفیت شلیک هشت راکت را به‌طور همزمان دارند. اما فرآیند بارگذاری مجدد هر لانچر حدود نیم‌ساعت طول می‌کشد و این زمان در یک درگیری گسترده می‌تواند چالش‌برانگیز باشد. امریکا با این راکت، حدود ۱۰۰ سرباز خود را نیز به‌عنوان خدمه این سامانه به اسرائیل فرستاده است.

مقایسه دو نیروی نظامی ایران و اسرائیل

از جمله فاکتورهای مورد بررسی در این شاخص نیروی انسانی، نیروی زمینی، نیروی هوایی، منابع طبیعی، نیروی دریایی، لجستیک و مالی. در زیرمجموعه نیروی انسانی فاکتورهایی مانند جمعیت، شبه‌نظامیان، سن ورود به نیروی نظامی، نیروهای فعال و نیروهای ذخیره مد نظر قرار می‌گیرد. در بخش مربوط به تجهیزات نظامی فاکتورهایی نظیر ناوگان آموزش‌دیده، قدرت ناوگان هوایی، ناوگان هلی‌کوپتر، ناوگان تهاجمی، راکت‌ها، قدرت تانک‌ها، هواپیماها، قدرت نیروی دریایی، نابودگرهای نیروی دریایی، زیر دریایی، کشتی‌های گشت زنی، ناوچه‌ها، مین‌های دریایی و ناوگان نفت کش‌های کشورها مقایسه می‌شود.

در بخش مربوط به وضعیت مالی ایران و اسرائیل هم مسائلی نظیر میزان استقراض خارجی، بودجه نظامی، ذخیره ارزی و طلا مورد بررسی قرار گرفته است. با استفاده از مقایسه شاخص قدرت‌های نظامی، ایران در بین ۱۴۰ کشور جهان رتبه ۱۴ از حیث امتیاز قدرت نظامی را برخوردار است.

اسرائیل با سه پله ارتقا نسبت به سال گذشته، در این رده‌بندی رتبه ۱۷م را دارد. تعداد کل پرسنل مشغول خدمت ارتش اسرائیل دست‌کم ۱۷۰ هزار نفر و نیروهای ذخیره‌اش تقریباً ۴۴۵ هزار نفر است.

ایران حدود ۸۹ میلیون نفری تقریباً ۱۰ برابر اسرائیل جمعیت دارد و در مجموع از حدود ۶۰۰ هزار نیروی نظامی (ارتش و سپاه) برخوردار است.

با جمعیت ۵/۸۸ میلیون نفر، نزدیک به ۹ برابر جمعیت اسرائیل (۵/۹ میلیون نفر) است.

از این تعداد، نیروی انسانی قابل استفاده در ایران حدود ۴۹ میلیون نفر و در اسرائیل حدود ۸/۳ میلیون نفر است.

تعداد نیروهای آماده خدمت در ایران ۴۱ میلیون نفر و در اسرائیل ۱/۳ میلیون نفر برآورد شده است.

پرسنل نظامی فعال و ذخیره

تعداد پرسنل نظامی فعال ایران ۶۱۰ هزار نفر است، در حالی که اسرائیل دارای ۱۷۰ هزار نیروی فعال است.

با این حال، اسرائیل دارای ۴۶۵ هزار نیروی ذخیره در مقابل ۳۵۰ هزار نیروی ذخیره ایران است که نشان از توان بسیج سریع نیروهای ذخیره در مواقع بحرانی دارد.

ایران با ارتش متشکل از ۳۵۰,۰۰۰ نیرو (به اضافه ۳,۷۰۰ پرسنل نیروی هوایی، ۱۸,۰۰۰ نیروی دریایی و ۱۵,۰۰۰ نیروی پدافند هوایی) و ۲۳۰,۰۰۰ نفر نیروهای زبده سپاه پاسداران انقلاب اسلامی (۱۵۰,۰۰۰ از آن‌ها در

نیروهای زمینی، ۴۰,۰۰۰ شبه نظامی، ۲۰,۰۰۰ در نیروی دریایی سپاه و ۱۵,۰۰۰ در نیروی هوایی و پدافند هوایی سپاه)، به اضافه حداقل ۳۵۰,۰۰۰ پرسنل ذخیره برای فراخوانی در مواقع اضطراری. این کشور در سال ۲۰۲۲ بودجه نظامی معادل ۸/۶ میلیارد دلار داشته است.

ارتش اسرائیل با نام رسمی نیروهای دفاعی اسرائیل (IDF) از زمان تاسیس اسرائیل در سال ۱۹۴۸ در میان پنج قدرت نظامی برتر در خاورمیانه قرار داشته است. از آن زمان، اسرائیل در بیش از ۱۲ جنگ بزرگ جنگیده که با اولین جنگ اعراب و اسرائیل از سال ۱۹۴۸ تا ۱۹۴۹ آغاز شد.

موسسه بین المللی مطالعات استراتژیک (IISS) استعداد کل ارتش اسرائیل را ۱۶۹,۵۰۰ پرسنل فعال و ۴۶۵,۰۰۰ نیروی ذخیره تخمین می‌زند (۳۶۰,۰۰۰ نفر از آن‌ها پس از ۷ اکتبر به خدمت فراخوانده شده‌اند). موسسه تحقیقات صلح بین المللی استکهلم (SIPRI) بودجه نظامی اسرائیل را در سال ۲۰۲۲ حدود ۲۳.۴ میلیارد دلار (شامل ۳.۱۸ میلیارد دلار کمک نظامی سالانه ایالات متحده) تخمین زده است.

ارتش اسرائیل دارای سه شاخه نظامی- نیروی زمینی، نیروی هوایی و نیروی دریایی، و چهار فرماندهی مجزا (شمال، مرکزی، جنوبی و جبهه داخلی) است.

نیروی نظامی ذخیره ایران با ۳۵۰ هزار نفر در رتبه ۱۷ جهان است. این رتبه در اسرائیل با ۴۶۵ هزار، چهاردهم است.

حملات سایبری

سیستم دفاعی ایران از نظر فناوری بسیار عقب‌منده‌تر از اسرائیل است. اداره ملی فضای مجازی اسرائیل می‌گوید: «در حال حاضر شدت حملات سایبری بسیار بیش‌تر از قبل است - دست‌کم سه برابر بیش‌تر - و این حملات تمام بخش‌های اسرائیل را هدف قرار می‌دهد. همکاری ایران و حزب‌الله در دوره جنگ (غزه) افزایش یافته است.» به گزارش این نهاد از ۷ اکتبر ۲۰۲۳ (روز حمله حماس به اسرائیل) تا پایان سال ۲۰۲۳ میلادی، ۳۳۸۰ مور حمله سایبری علیه اسرائیل رخ داده است.

غلامرضا جلالی، رئیس سازمان پدافند غیرعامل ایران، هم گفته است که در یک ماه منتهی به انتخابات اخیر مجلس، حدود ۲۰۰ حمله سایبری علیه ایران خنثی شده است.

در یکی از خبرسازترین حملات سایبری اخیر، در ماه دسامبر گذشته، پمپ بنزین‌ها و سامانه سراسری توزیع سوخت ایران هدف قرار گرفت و در آن زمان جواد اوجی، وزیر نفت ایران، هم ایجاد اختلال در شبکه توزیع سوخت را تأیید کرد.

هزینه‌های اقتصادی جنگ ایران و اسرائیل

جنگ‌های علاوه بر خسارات مالی و جانی، هزینه‌های اقتصادی بالایی نیز دارند. بنابراین، در جنگ‌ها تنها از ابزار نظامی استفاده نمی‌شود. تضعیف اقتصادی طرف مقابل نیز یکی از اهداف اصلی هرگونه درگیری است. ایران امروز و اسرائیل از نظر اقتصادی در هیچ حالتی قابل مقایسه نیستند. تولید ناخالص اسرائیل که جمعیت آن یک نهم ایران است، ۱۰۰ میلیارد دلار بیش از جمهوری اسلامی است. درآمد سرانه سالانه هر اسرائیلی حدود ۵۰ هزار دلار است در حالی که در ایران زیر ۴۵۰۰ دلار قرار دارد. در جمهوری اسلامی ایران، تنها ۴۱ درصد از جمعیت بالای ۱۵ سال شاغل

است است و قابل مقایسه با نرخ ۶۵ درصدی اشتغال در اسرائیل نیست. در مورد تورم هم در ایران حدود ۴۰ درصد است در حالی که در اسرائیل دو و نیم است.

البته بودجه نظامی اسرائیل که در سال جاری ۲۴ میلیارد دلار است نیز قابل مقایسه با بودجه ۸ میلیارد دلاری جمهوری اسلامی نیست. پس از ۷ اکتبر هزینه‌های نظامی اسرائیل از ۸/۱ میلیارد دلار در ماه به ۷/۴ افزایش یافته است. افزایشی که بدون تاثیر بر اقتصاد این کشور نیست.

در دو حمله راکتی جمهوری اسلامی به اسرائیل، کم و بیش از ۳۵۰ راکت استفاده کرده است که ارزش آن‌ها حدود ۱۴۰ هزار میلیارد تومان (برابر با ۳/۲ میلیارد دلار با مبنای دلاری ۶۰.۰۰۰ تومانی) تخمین زده می‌شود. هزینه دفاع ضد راکتی اسرائیل برای ردیابی و خنثی کردن راکت‌ها و پهپادهای جمهوری اسلامی در دو عملیات «وعده صادق» بر مبنای ارزیابی روزنامه اسرائیلی «یدیעות اخرونوت»، بین نه تا ده میلیارد دلار، تقریباً چهار برابر هزینه پرتابه‌های ایران برآورد شده است. به این رقم باید هزینه ردیابی پرتابه‌های حزب‌الله لبنان و انصارالله یمن را نیز افزود. دوپچه‌وله در گزارشی گفت: در پی افزایش تنش‌ها در خاورمیانه و سنگینی سایه جنگ اسرائیل با جمهوری اسلامی، رسانه‌ها در ایران افزایش قیمت مواد غذایی و کالاهای اساسی در ایران را گزارش کرده‌اند.

شاهرخ شریفی، رئیس اتحادیه سوپرمارکت‌ها و مواد پروتئینی تهران، در گفت‌وگویی با پایگاه خبری «انتخاب» گفت در سال‌های اخیر همواره شاهد افزایش قیمت بوده‌ایم، اما امسال به خاطر افزایش قیمت دلار و مواد اولیه بسته‌بندی، این افزایش بیش‌تر بوده است.

به گفته شریفی، صاحبان سوپرمارکت در چند وقت اخیر با چالش‌های زیادی دست و پنجه نرم کرده‌اند. او مسائل مالیاتی را هم جزئی از این چالش‌ها برشمرد و افزود برخی از دارندگان سوپرمارکت به فکر تعطیلی هستند.

این رئیس اتحادیه در این مصاحبه تاکید کرده در بازار فعلی هیچ قیمتی قابل پیش‌بینی نیست. او نوسانات شدید در قیمت اقلام مواد غذایی را ناشی از افزایش سرسام‌آور قیمت دلار در بازارهای ایران می‌داند.

با افزایش گمانه‌زنی‌ها درباره حمله احتمالی تلافی‌جویانه اسرائیل علیه برخی مواضع جمهوری اسلامی، نرخ دلار رکورد بی‌سابقه‌ای برجا گذاشت به‌طوری که در آخرین روز کاری در چهارشنبه دوم آبان، هر دلار امریکا به نرخ تقریبی ۶۸ هزار و ۵۰۰ تومان معامله شد.

بودجه نظامی ایران و اسرائیل

مقایسه بودجه نظامی ایران و اسرائیل نخستین روشی است که می‌توان با آن توان نظامی دو کشور را محک زد. بر اساس لایحه بودجه ارائه شده از سوی دولت ایران به مجلس، بودجه نظامی ایران در سال ۱۴۰۳-۲۰۲۴ میلادی، ۴۷۰ هزار میلیارد تومان است. این رقم شامل بودجه وزارت دفاع، نیروهای مسلح، و سازمان‌های مرتبط است. البته تنها این نیست؛ قرار شده تا ۱۳۴ هزار میلیارد تومان هم برای تقویت بنیه دفاعی به ستاد کل نیروهای مسلح پرداخت شود.

برای نمونه، برخی از بخش‌های مهم بودجه نظامی ایران به این شکل است:

*تامین اجتماعی نیروهای مسلح: ۱۳۲ هزار میلیارد تومان

*سپاه پاسداران انقلاب اسلامی: ۱۲۵ هزار میلیارد تومان

*نیروی انتظامی: ۸۷ هزار میلیارد تومان

*ارتش جمهوری اسلامی ایران: ۶۷ هزار میلیارد تومان

*وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح: ۴۸ هزار میلیارد تومان

*ستاد کل نیروهای مسلح: ۶ هزار میلیارد تومان

*قرارگاه فرهنگی جهادی بقیه‌الله: ۳ هزار میلیارد تومان

با احتساب دالر ۶۰ هزار تومانی بودجه نظامی ایران چیزی حدود هشت میلیارد دالر است، اما در سوی مقابل براساس برآورد موسسه جهانی صلح استکهلم، بودجه نظامی اسرائیل در سال ۲۰۲۴ حدود ۲۴.۳ میلیارد دالر تخمین زده شده است؛ این یعنی بودجه نظامی اسرائیل حداقل سه برابر بزرگتر از بودجه نظامی ایران است.

این در شرایطی است که مساحت ایران یک میلیون و ۶۰۰ هزار کیلومتر مربع است و مساحت اسرائیل تنها ۲۲ هزار کیلومتر مربع؛ یعنی کشوری که ۷۵ بار از ایران کوچکتر است بودجه نظامی سه برابر ایران دارد.

در حالی که بررسی جنگ‌های جاری جهان می‌تواند دریچه‌ای به هزینه‌های روزانه جنگ بین ایران و اسرائیل باشد، سیامک جوادی، مدرس و پژوهش‌گر اقتصاد مالی در دانشگاه تگزاس می‌گوید: «فوریه گذشته رویترز به نقل از پنتاگون برآورد کرده بود که روسیه برای جنگ چیزی حدود ۲۱۱ میلیارد دالر هزینه مستقیم داده است. در سوی دیگر جنگ اسرائیل با حماس روزی ۲۲۰ میلیون دالر برای اسرائیل هزینه داشته است. وال‌استریت ژورنال در یک گزارش خبر داده که احتمالاً این جنگ تا پایان سال ۲۰۲۵، ۵۰ میلیارد دالر هزینه خواهد داشت.»

تخمین هزینه‌های روزانه یک جنگ احتمالی بین ایران و اسرائیل به دلیل پیچیدگی‌های بسیاری از عوامل، از جمله نوع و شدت درگیری، نوع تسلیحات مورد استفاده و واکنش‌های بین‌المللی بسیار دشوار است. با این حال، بر اساس برخی معیارهای مشابه از جنگ‌های در جریان و هزینه‌های نظامی این دو کشور، می‌توان تخمین‌هایی ارائه کرد.

در هزینه‌های مستقیم، ایران حملات راکتی و پهپادی خواهد داشت که هزینه هر راکت بالستیک یا کروز می‌تواند بین یک تا سه میلیون دالر باشد. استفاده از پهپادها و هواپیماهای جنگی می‌تواند در هر پرواز می‌تواند چند صد هزار دالر هزینه داشته باشد.

در سوی مقابل اسرائیل است که وضعیت اعداد و ارقام درباره آن روشن‌تر است؛ چرا که در جنگ با حماس است. هر راکت رهگیر سیستم دفاع راکتی آن موسوم به گنبد آهنین حدود پنجاه هزار دالر هزینه دارد. در صورت حملات گسترده، روزانه صدها راکت رهگیر مورد نیاز خواهد بود.

اسرائیل معمولاً از هواپیماهای پیشرفته‌ای مثل F-16 و F-35 استفاده می‌کند که هر پرواز آن‌ها هزینه‌های زیادی دارد.

پایگاه‌های راکتی جمهوری اسلامی که با رنگ قرمز مشخص شده‌اند

دستگاه اداری عریض و طویل جمهوری اسلامی

حدود پنج میلیون نفر در دستگاه اداری عریض و طویل جمهوری اسلامی مشغول به کار هستند. هرچند کارکنان این دستگاه اداری و نظامی از طریق بررسی سابقه گذشته گزینش می‌شوند و به‌طور مداوم توسط کارکنان وزارت اطلاعات تحت عنوان حراست- مورد نظارت قرار می‌گیرند، اما بسیاری از آن‌ها لااقل در حوزه اعتراضات معیشتی، با سایر اقشار جامعه همراه می‌شوند.

حدود سه میلیون نفر آن‌ها، شامل کارکنان سه قوه، نیروهای مسلح و زیرمجموعه‌های تشکیلات رهبری رسماً در استخدام این مجموعه‌ها قرار دارند. حدود دو میلیون و ۳۰۰ هزار نفر در شرکت‌های شبه‌دولتی، بانک‌ها، شهرداری‌ها و دانشگاه آزاد مشغول به کارند. در نهایت جمعیت دو میلیون و ۵۰۰ هزار نفر مستمری‌بگیران کمیته امداد قرار دارند. این هشت میلیون نفر معمولاً در دو موقعیت مورد توجه قرار می‌گیرند؛ انتخابات و اعتراضات. انتخابات برای رای‌دهی و اعتراضات در جهت سرکوب آن.

در مقابل هر ۱۴۰ شهروند عادی حداقل یک نیروی مسلح وجود دارد. به ازای هر دو هزار و ۸۰۰ شهروند، یک نیروی امنیتی در جمهوری اسلامی وجود دارد.

در مقابل پنج میلیون نفر بدنه نظام استخدامی جمهوری اسلامی، حدود ۳۸۰ هزار مدیر و فرمانده ارشد، میانی، پایه و عملیاتی وجود دارد.

بیش از یک‌صد هزار نفر مستقیماً زیر نظر رهبر جمهوری اسلامی شاغل هستند. در یگان‌های ضد شورش، وضعیت استخدامی به‌عنوان اهرمی برای اطاعت‌پذیری استفاده می‌شود.

۱۰۶ هزار و ۵۰۰ نفر زیر نظر مستقیم رهبر جمهوری اسلامی شاغل‌اند از جمله در یک سازمان قضائی، سه نهاد فرهنگی، یک سازمان تبلیغاتی و شش مجموعه اقتصادی. حدود نیمی از آن‌ها، یعنی ۴۹ هزار و ۵۰۰ نفر در حدود ۱۹۰ هلدینگ، موسسه و شرکت، بنیاد مستضعفان، فعالیت می‌کنند.

بیش از ۱۶ هزار نفر در آستان قدس رضوی، نهادی که متولی آن رهبر جمهوری اسلامی تعیین می‌شود، مشغول به کارند. آن‌ها در ۷۰ زیرمجموعه موسسه سازمان اقتصادی رضوی، بیمارستان ۳۲۰ تخت‌خوابی رضوی، موزه‌های آستان قدس، دانشگاه علوم اسلامی رضوی، بنیاد فرهنگی رضوی و پژوهش‌های اسلامی آستان قدس، شاغل هستند.

اگرچه سازمان صداوسیما در ساختار اداری جمهوری اسلامی، در بین نهادهای خارج از قوا طبقه‌بندی شده، اما رئیس آن از سوی علی‌خامنه‌ای تعیین می‌شود. صداوسیما با حدود ۱۴ هزار و ۶۰۰ نفر کارمند سومین سازمان پرجمعیت زیر نظر خامنه‌ای است.

۱۱ هزار و ۸۰۰ نفر کارمند، کمیته امداد را به چهارمین نهاد پرجمعیت زیرمجموعه خامنه‌ای تبدیل کرده است. درباره ستاد اجرایی فرمان امام اطلاعات چندانی در دست نیست. می‌دانیم که مقادیر بالائی زمین و ساختمان در اختیار این نهاد است؛ در هر استان دفتری خاص برای اداره املاک ستاد اجرایی وجود دارد. بخشی از فعالیت‌های ستاد اجرائی در سال‌های اخیر -شاید به دلیل نیاز به همکاری با طرف‌های خارجی- از سایه بیرون آمده است. عموماً فعالیت‌های اقتصادی این نهاد از طریق شرکت‌های گروه توسعه اقتصادی تدبیر پیگیری می‌شود. ده‌ها شرکت زیرمجموعه این گروه هفت هزار و ۴۰۰ نفر نیرو دارند.

گروه داروئی برکت، واردکننده انحصاری کیت‌های تشخیص کرونا و تولیدکننده واکسن کوو ایران برکت در زمان کرونا است که آن هم زیرمجموعه ستاد اجرایی به شمار می‌رود. این گروه حدود چهار هزار نفر کارمند دارد.

سازمان تبلیغات اسلامی یکی از اصلی‌ترین بازوهای تبلیغاتی جمهوری اسلامی به شمار می‌رود. این سازمان زیرمجموعه‌هایی از جمله خبرگزاری مهر، روزنامه انگلیسی‌زبان تهران‌تایمز، و موسسه تبیان دارد، اما شاید

شاخص‌ترین عملکرد آن سازماندهی راهپیمائی‌های حکومتی مثل ۲۲ بهمن در سراسر کشور باشد. تبلیغات اسلامی یک‌هزار و ۷۰۰ نفر کارمند دارد.

حوزه هنری انقلاب اسلامی که خامنه‌ای آن را «امید هنر انقلاب» می‌داند، معمولاً به نام حوزه هنری شناخته می‌شود. این مجموعه در زمینه سرمایه‌گذاری در تولید فیلم‌های سینمایی فعال است و ۶۴۲ کارمند دارد. دادستانی ویژه روحانیت؛ نهاد موازی قوه قضائیه که زیر نظر تشکیلات رهبری رسیدگی به جرائم روحانیون در انحصار آن است ۲۷۱ کارمند دارد.

پرسنل نظامی، امنیتی و لباس شخصی

نیروهای مسلح نیز زیرمجموعه خامنه‌ای هستند. تعداد آن‌ها به‌طور شفاف اعلام نمی‌شود اما تعداد بیمه‌گذاران سازمان تامین اجتماعی نیروهای مسلح که پرسنل نظامی ارتش، سپاه و نیروی انتظامی را تحت پوشش دارد ۵۹۵ هزار نفر است. سال ۱۳۹۴ تعداد پرسنل نیروهای مسلح عضو سازمان تامین اجتماعی نیروهای مسلح ۶۷۰ هزار نفر بود. این یعنی از سال ۱۳۹۴ تا ۱۴۰۰، تعداد نیروهای مسلح جمهوری اسلامی بیش از ۱۱ درصد کاهش داشته است. برآورد می‌شود در جمهوری اسلامی در مقابل هر ۱۴۰ شهروند عادی حداقل یک نیروی مسلح قرار گرفته است.

وزارت اطلاعات؛ از نظر طبقه‌بندی استخدامی، کارکنان وزارت اطلاعات زیرمجموعه دولت هستند. اما وزیر اطلاعات مستقیماً توسط خامنه‌ای تأیید می‌شود و این وزارتخانه به دلیل نوع ماموریت آن متفاوت از دولت است. سال ۱۳۹۸، یک موسسه زیرمجموعه وزارت دفاع ایالات متحده در گزارشی، تعداد کارکنان وزارت اطلاعات جمهوری اسلامی را ۳۰ هزار نفر برآورد کرد. بسیاری از نیروهای وزارت اطلاعات به شکل پرسنل حراست در ادارات مشغول به کار هستند. در بخش دوم بند ط قانون استخدامی وزارت اطلاعات مصوب سال ۱۳۷۴ آمده است:

«... (ماموریت عبارت است از) اعزام مستخدم به‌طور موقت به دیگر وزارتخانه‌ها، موسسه‌ها و شرکت‌های دولتی و غیردولتی، نیروهای نظامی و انتظامی، نهادهای انقلاب اسلامی، شهرداری‌ها و شرکت‌هایی که شمول قانون بر آن‌ها مستلزم ذکر نام است و یا دارای قانون خاص می‌باشند.»

بهمن ماه سال ۱۴۰۱ سیدحسین حجتی، معاون وزیر اطلاعات و رئیس سازمان حراست کل کشور در جریان یک همایش گفته بود ۳۰ هزار نیروی حراست در سرکوب اعتراضات در خیابان‌ها حضور داشتند.

مجموع این موارد نشان می‌دهد هرچند آمار دقیق و شفافی از تعداد پرسنل وزارت اطلاعات وجود ندارد اما برآورد ۳۰ هزار نیروی وزارت اطلاعات به واقعیت نزدیک است. یعنی حداقل به ازای هر دو هزار و ۸۰۰ شهروند، یک نیروی امنیتی در جمهوری اسلامی وجود دارد.

بسیجی فعال؛ طبق ماده ۱۳ «قانون مقررات استخدامی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی» مصوب ۲۱ مهر ۱۳۷۰، دو دسته بسیجی در کشور وجود دارند. در بخش «ب» این ماده آمده است: «بسیجی فعال. آن دسته از بسیجیان عادی داوطلب هستند که واجد شرایط لازم بوده و پس از گذراندن دوره‌های آموزشی، سازماندهی شده و ضمن شرکت در برنامه‌های حفظ انسجام در انجام ماموریت‌های محوله با سپاه همکاری می‌کنند.» بر این اساس بسیجیان فعال، از نظر وضعیت استخدامی، بخشی از همان جمعیت ۵۹۵ هزار نفر هستند، با این حال ۱۲ هزار و ۷۰۰ بسیجی فعال وجود دارند، که با همین عنوان در سازمان تامین اجتماعی بیمه شدند. شش هزار و ۲۰۰ نفر از این بسیجیان ساکن تهران هستند و پس از تهران، اصفهان با یک‌هزار و ۳۰۰ نیروی بسیجی فعال و بعد هم خراسان رضوی با ۷۰۴ نیروی بسیجی فعال قرار دارند.

در بند الف ماده ۱۳ قانون استخدامی سپاه پاسداران، به بسیجیان عادی پرداخته شده است، این افراد اگرچه آموزش‌هایی دریافت می‌کنند و احتمالاً زیر مجموعه ۲۲ بسیج افشار، از رانت و سهمیه‌های خاص برخوردارند، اما رابطه استخدامی آنها عموماً در دستگاه‌های دیگر تعریف شده است؛ برای نمونه اعضای بسیج ادارات، طبیعتاً در ادارات مختلف به عنوان کارمند مشغول به کار هستند، یا بسیج فرهنگیان، در بدنه آموزش و پرورش تعریف شدند.

بیش از ۸۹ هزار نفر در قوه قضائیه مشغول به کار هستند. ستاد قوه قضائیه حدود ۵۳ هزار نفر کارمند دارد که ۳۹ هزار و ۷۰۰ نفر آن‌ها مرد و ۱۳ هزار و ۴۰۰ نفر آن‌ها زن هستند. یک‌هزار و ۳۰۰ نفر از کارکنان ستاد قوه قضائیه زیر دیپلم هستند و پنج هزار و ۲۰۰ نفرشان دیپلم یا فوق دیپلم دارند. در مجموع ۵۳ هزار نفری ستاد قوه قضائیه تنها ۶۸۹ نفر تحصیلات دکتری دارند.

سازمان زندان‌ها دومین بخش پرجمعیت قوه قضائیه است. ۱۷ هزار و ۵۰۰ کارمند سازمان زندان‌ها از حدود دو هزار زن و ۱۵ هزار و ۵۰۰ مرد تشکیل شده است. سازمان ثبت اسناد سومین مجموعه پرجمعیت قوه قضائیه با حدود ۱۲ هزار کارمند است.

کوچکترین قوه، بین قوای سه‌گانه جمهوری اسلامی قوه مقننه است. سه زیرمجموعه این قوه چهار هزار و ۲۰۰ نفر کارمند دارد. یک هزار و ۴۰۰ نفر آن‌ها در مجلس شورای اسلامی مشغول به کارند، دو هزار و ۶۰۰ نفر در دیوان محاسبات که مسئول تهیه گزارش تقریب بودجه است، مشغول هستند و در نهایت حدود ۲۰۰ نفر هم در استخدام مرکز پژوهش‌های مجلس هستند.

دولت

۱۷ وزارتخانه (به جز وزارت اطلاعات و دفاع) و ۴۲ سازمان، بنیاد، موسسه و ستاد زیرمجموعه ریاست جمهوری روی هم رفته دو میلیون و ۱۲۳ هزار و ۶۳۷ نفر کارمند دارند که یک میلیون و ۴۴۷ هزار نفر آن‌ها استخدام رسمی و ۶۷۶ هزار و ۷۰۰ نفر آن‌ها استخدام غیررسمی هستند.

دو وزارتخانه، آموزش و پرورش با ۹۳۱ هزار و ۵۰۰ نفر و بهداشت با ۴۸۱ هزار و ۲۰۰ نفر کارمند ۶۷ درصد کارمندان دولت را در خود جا دادند.

این دو وزارتخانه از جهت جنسیت کارکنان تنها وزارتخانه‌هایی‌اند که در آنها تعداد کارمندان زن از مرد بیشتر است. ۶۰ درصد کارکنان وزارت بهداشت و ۵۵ درصد کارمندان وزارت آموزش و پرورش زن هستند. میانگین سهم زنان از مجموع کارکنان دولت ۲۷ درصد است.

۴۱ سازمان، نهاد، معاونت و بنیاد زیر نظر ریاست جمهوری هستند که سر جمع حدود ۴۰ هزار کارمند دارند. اگرچه سازمان هلال احمر در طبقه‌بندی سازمان امور استخدامی سازمانی فراقوه‌ای تعریف شده، اما عملاً زیرمجموعه ریاست جمهوری است. این سازمان حدود هشت هزار و ۲۰۰ نفر نیرو دارد. بنیاد شهید با هفت هزار و ۶۰۰ نفر دومین سازمان پرجمعیت زیرمجموعه ریاست جمهوری است. پس از آن سازمان حفاظت از محیط زیست، جهاد دانشگاهی و سازمان برنامه و بودجه قرار دارند. نهاد ریاست جمهوری هم یک هزار و ۵۰۰ کارمند دارد.

بخش بزرگی از جامعه با آن‌که در نظام اداری و استخدامی جمهوری اسلامی حضور ندارند، اما از راه‌های دیگری با آن رابطه مالی منظم دارند. این اشخاص در شرکت‌های شبه‌دولتی و حاکمیتی به ظاهر خصوصی، بانک‌ها، مراکزی مثل دانشگاه آزاد یا شهرداری‌ها شاغل هستند. هرچند تعداد شرکت‌های شبه‌دولتی با اصطلاحاً «خصولتی»، در برخی مصاحبه‌ها اعلام شده، اما هرگز آمار و یا حتی تخمینی از تعداد کارکنان این بخش ارائه نشده است.

شرکت سرمایه‌گذاری تامین اجتماعی یا همان شستا، با حدود ۱۸۰ شرکت فرعی ۵۰ هزار کارمند دارد. سرمایه‌گذاری غدیر، بازوی اقتصادی سازمان تامین اجتماعی صندوق بازنشستگی نیروهای مسلح با حدود ۱۰۰ واحد فرعی، ۲۲ هزار و ۶۰۰ نفر نیرو دارد. ۳۸ هزار و ۷۰۰ نفر در فولاد مبارکه اصفهان و حدود ۱۱۰ شرکت فرعی این مجموعه مشغول به کارند.

مجموعه معدنی و صنعتی گل‌گهر، حدود ۲۵ شرکت فرعی دارد که ۲۱ هزار و ۴۰۰ نفر در آنها مشغول به کارند. همچنین شرکت ملی صنایع مس ایران هم با ۱۷ واحد فرعی حدود ۱۱ هزار و ۵۰۰ نفر کارمند دارد. مجموعه چادرمو، با ۱۳ واحد فرعی نه هزار و ۲۰۰ نفر کارمند دارد. در مجموعه فولاد خوزستان، که از جمله واحدهای فرعی گروه اقتصادی توسعه اقتصادی پایندگان، وابسته به سپاه پاسداران، است جمعاً ۱۴ هزار و ۲۰۰ نفر مشغول به کارند. مجموعه ایران‌خودرو، حدود ۹۰ واحد فرعی، از جمله ایران‌خودرو دیزل و... دارد و در آن ۶۷ هزار نفر شاغل هستند. مجموعه سایپا هم با حدود ۹۰ واحد فرعی، از جمله پارس‌خودرو و...، حدود ۴۷ هزار نفر کارمند دارد. این دو خودروساز روی هم رفته با ۱۸۰ واحد فرعی حدود ۱۱۳ هزار و ۹۰۰ نفر کارمند دارند.

مپنا؛ شرکت مدیریت پروژه‌های نیروگاهی ایران، حدود ۸۰ واحد فرعی دارد. این شرکت ۲۸ هزار و ۳۰۰ نفر کارمند دارد. بسیاری از نیروگاه‌های کشور از جمله «شهید رجائی» و شرکت‌های تعمیرات نیروگاهی در سراسر کشور زیرمجموعه شرکت مادر تخصصی تولید نیروی برق حرارتی هستند. این مجموعه ۲۰ واحد نیروگاهی و تولید برق و ۲۰ واحد مدیریت و تعمیرات نیروگاهی در اختیار دارد. ۱۱ هزار و ۴۰۰ نفر در این مجموعه شاغل‌اند. حدود سه هزار و ۸۰۰ نفر در شرکت اصلی و ۱۸ واحد فرعی شرکت ایران‌ترانسفو، که فعالیت اصلی آن ساخت تجهیزات انتقال برق به خصوص ترانسفورماتور است، مشغول هستند.

شرکت مخابرات ایران در گذشته از جمله پرجمعیت‌ترین شرکت‌های دولتی بود، اما بعدها از دولت جدا شد. شرکت مخابرات ایران حدود ۲۰ واحد فرعی از جمله ارتباطات سیار دارد و حدود ۴۹ هزار نفر در آن شاغل هستند. تاکنون هیچ آمار یا برآورد مشخصی از تعداد شاغلان در شرکت‌های شبه‌دولتی ارائه نشده است. دی‌ماه سال ۱۴۰۲، علاءالدین ازوجی، مدیرکل ارزیابی عملکرد شرکت‌ها و کنترل کیفیت دیوان محاسبات تعداد واقعی شرکت‌های شبه‌دولتی را حدود دو هزار شرکت اعلام و گفت اگر شرکت‌های وابسته به نهادهای عمومی غیردولتی را به این رقم اضافه کنیم، تعداد به سه هزار شرکت می‌رسد.

در این گزارش، تعداد شاغلان در هلدینگ‌های حوزه‌های مختلف مورد بررسی قرار گرفت. تعداد شاغلان این هلدینگ‌ها با توجه به تعداد واحدهای فرعی آنها برای هر واحد فرعی زیرمجموعه به‌طور میانگین حدود ۶۰۰ نفر است. بر این اساس اگر تعداد سه هزار شرکتی که ازوجی گفته را در نظر بگیریم، با توجه به عدد ۶۰۰ شاغل در هر واحد فرعی بررسی شده در این‌جا، حدود یک میلیون و ۸۰۰ هزار نفر در شرکت‌های شبه‌دولتی جمهوری اسلامی شاغل هستند.

به جز بانک‌های مل سپه، ملی و... که شاغلان در آنها جزء نظام اداری کشور محسوب می‌شوند و یا سینا که کارکنان آن زیرمجموعه بنیاد مستضعفان است، ۱۹ بانک و موسسه هم وجود دارند که از نظر حقوقی جزء دولت نیستند اما به بخش‌های دیگر از جمهوری اسلامی تعلق دارند. این بانک‌ها و بسیاری از زیرمجموعه‌های آنها، حتی به‌عنوان شبه‌دولتی هم طبقه‌بندی نمی‌شوند و در دسته‌بندی بخش خصوصی به حساب می‌آیند. با این‌حال با توجه به حساسیت این صنعت، جمهوری اسلامی طبیعتاً روی آنها نظارتی مشابه بخش دولتی یا شبه‌دولتی دارد.

در این بانک‌ها جمعاً ۱۵۳ هزار و ۳۰۰ نفر مشغول به کار هستند که البته بخشی از آن‌ها کارمند شرکت‌های فرعی بانک‌های بزرگ هستند.

خارج از قوا

برخی مراکز بزرگ زیرمجموعه قوا نیستند، از جمله دانشگاه آزاد اسلامی، این مجموعه ۲۶ هزار و ۸۰۰ نفر کارمند اداری و ۲۰ هزار و ۶۰۰ استاد دارد. جمعیت کارکنان شهرداری‌های کشور آخرین بار سال ۱۳۹۶ توسط مدیر کل دفتر نوسازی و تحول اداری سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور ۳۰۰ هزار نفر اعلام شد که از این تعداد ۷۰ هزار نفر آن‌ها در شهرداری تهران و مجموعه‌های مرتبط آن مشغول به کار بودند. هرچند شهرداری تهران در جدول شماره نه لایحه بودجه سال ۱۴۰۳، تعداد کارکنان مناطق و واحدهای اصلی خود را ۲۳ هزار و ۶۸۵ نفر ذکر کرده است، اما درباره شرکت‌های زیرمجموعه شهرداری تهران اشاره خاصی نداشته است.

یک میلیون و ۸۰۰ هزار شاغل در بخش شبه‌دولتی، به‌علاوه ۱۵۳ هزار و ۳۰۰ نفر کارکنان بانک‌ها، ۳۰۰ هزار نفر کارکنان شهرداری‌ها و ۴۷ هزار نفر کارمند دانشگاه آزاد اسلامی، جمعیتی دو میلیون و ۳۰۰ هزار نفری را تشکیل می‌دهند.

در روزهای تبلیغات انتخابات ریاست جمهوری، ویدیویی منتشر شد که نشان می‌داد هواداران یکی از نامزدها با تهدید به قطع مستمری کمیته امداد، به‌دنبال جمع‌آوری رای برای او هستند؛ دو میلیون و ۵۰۰ خانوار مددجوی کمیته امداد شامل دو میلیون و ۲۷۲ هزار خانوار معیشت‌بگیر و ۱۹۸ هزار خانوار غیرمعیشت‌بگیر نیز توسط کمیته امداد به صورت مداوم حمایت می‌شوند.

جمعیت این خانوارها چهار میلیون و ۳۰۰ هزار نفر است؛ اگر یک سرپرست خانوار به ازای تعداد خانوارهای تحت پوشش کمیته امداد را مبنا قرار دهیم، تخمینی حداقلی از دو و نیم میلیون بزرگسال تحت پوشش این سازمان به دست می‌آید. این افراد هرچند در بخش‌های شبه‌دولتی و حاکمیتی شاغل نیستند، اما رابطه مالی منظم و مستقیمی با جمهوری اسلامی دارند.

جمهوری اسلامی سال‌هاست توان تامین مالی مطلوب نیروهای خود را ندارد. حتی بسیاری از نظامیان به شغل‌های دوم و سوم روی آوردند. اطلاعات اتاق اصناف نشان می‌دهد فقط ۴۰ هزار پروانه کسب رسمی برای کارکنان دولت صادر شده است. مشخص نیست چه تعداد از کارکنان نظامی و بخش‌های دولتی و شبه‌دولتی در مشاغل مثل تاکسی‌های اینترنتی و ... شاغل هستند.

جنگ می‌تواند باز هم بسیاری از حقوق‌بگیران اداری جمهوری اسلامی را زیر خط فقر ببرد.

نمایش راکت‌های ساخت ایران در ۴۴امین سالگرد آغاز جنگ ایران و عراق:

عکس Hossein Beris/Middle East Images/IMAGO

خبرنگار اسرائیلی اکیسیوس: حمله اسرائیل به جمهوری اسلامی احتمالا این هفته انجام می‌شود

خبرنگار اسرائیلی وبسایت اکیسیوس، در مصاحبه با شبکه سی‌ان‌ان گفت حمله اسرائیل به جمهوری اسلامی به تعویق افتاده است.

او افزود که این تعویق صرفاً به‌خاطر مساعد نبودن شرایط آب و هوایی است. این خبرنگار گفت که حمله تل‌آویو به جمهوری اسلامی احتمالا این هفته و بعد از خروج آنتونی بلینکن از اسرائیل انجام خواهد شد.

وزیر دفاع اسرائیل: حمله به ایران آمادگی ارتش اسرائیل را نشان خواهد داد

یوآو گالانت وزیر دفاع اسرائیل به گروهی از خلبانان نیروی هوایی این کشور گفت که حمله اسرائیل به ایران نشان‌دهنده «حاضر و آماده» بودن نیروی هوایی اسرائیل خواهد بود.

گالانت روز چهارشنبه به خلبانان و اپراتورهای نیروی هوایی در پایگاه هوایی هاتزبریم در جنوب اسرائیل گفت: «پس از حمله ما در ایران، چه در کشور اسرائیل و چه در جاهای دیگر متوجه خواهیم شد که روند آماده‌سازی شما شامل چه مواردی می‌شود و حاضر و آماده بودن شما چگونه است.»

او تاکید کرد: «نیروی هوایی یک عنصر کلیدی در این موضوع است و هر کسی که بخواهد به ما آسیب برساند آسیب خواهد دید.»

خبرگزاری آسوشیتدپرس نوشت که این اظهارات که تازه‌ترین اظهارات مقامات ارشد اسرائیل درباره حمله احتمالی این کشور به جمهوری اسلامی است، نشان می‌دهد اسرائیل قصد دارد در پاسخ به حمله راکتی سپاه پاسداران به اسرائیل در اول اکتبر با قدرت علیه جمهوری اسلامی تلافی کند.

این خبرگزاری افزود که گزینه‌های اسرائیل از حملات نمادین به اهداف نظامی گرفته تا حملات فلج‌کننده به صنعت نفت حیاتی ایران.

تازه‌ترین اظهار نظر سرلشکر عزیز جعفری

«ممکن است اسرائیل حمله محدود و کوچک به ایران انجام بدهد. اگر کار بزرگی بکنند قطعاً چند برابر پاسخ آن را می‌بینند.»

مطابق این اظهار نظر، گویا ایران به اسرائیل و یا به امریکا اطلاع داده که می‌توانند یک حمله کوچک و نمایشی به ایران بکنند و ایران هم پاسخی ندهد!

این اظهار نظر یا درست و یا غلط از دهان عزیز جعفری بیرون پریده است.

روشن است که جامعه را با اخبار و شایعات حمله اسرائیل ناآرام و متوحش کرد اما در عین حال نباید هم جمهوری اسلامی خودش به خواب خرگوشی بزند و مردم را همچنان در ناآگاهی نگه دارد و اقدامات پیش‌گیرانه انجام ندهد.

جمهوری اسلامی ستاد شرایط فوق‌العاده تشکیل داده است و این جلسات بسیار محرمانه و در مکان‌های امنیتی تشکیل می‌شود و این امری نه طبیعی و ضروری برای هر حکومت در حال جنگ است. اما حکومت موظف است در شرایط جنگی از مردم محافظت کند؛ مثلاً پناهگاه‌هایی در نظر گرفته شود که مردم از قبل آن‌ها بشناسند.

سازمان ملل نسبت به «نابودی» مردم در نوار غزه هشدار داد

حملات هوایی و راکتی اسرائیل بسیار مخرب و نابودکننده است بهطوری که سازمان ملل متحد در مورد وضعیت «وحشتناک» زندگی در شمال نوار غزه هشدار داد. این نهاد، همچنین اسرائیل را به جلوگیری از ارسال کمک‌های بشردوستانه متهم کرد. نگرانی‌ها در مورد تشدید وضعیت وخیم زندگی برای ساکنان شمال نوار غزه، همچنان رو به افزایش است.

فیلیپ لازارینی، کمیسر کل آژانس امداد و اقدامات سازمان ملل متحد برای آوارگان فلسطینی در خاور نزدیک (اونروا) اسرائیل را به علت «ممانعت در روند ارسال کمک‌های بشردوستانه به شمال نوار غزه» مورد انتقاد قرار داد. او در این باره در پلتفرم اکس (توییتر سابق) نوشت: «مقامات اسرائیل همچنان از دسترسی ماموریت‌های بشردوستانه به شمال نوار غزه و ارسال مواد حیاتی مانند دارو و غذا به این منطقه، جلوگیری می‌کنند.»

لازارینی، همچنین خبر داد: «امکان درمان و رسیدگی به افراد مجروح وجود ندارد. بیمارستان‌ها بر اثر حملات دیگر برق ندارند. پناهگاه‌های اضطراری برای آوارگان فلسطینی نیز به قدری مملو از مردم است که برخی از آن‌ها مجبور هستند از توالت به‌عنوان مکان استفاده کنند.»

کمیسیون کل اونروا، همچنین اشاره کرد که «جلوگیری از کمک‌های بشردوستانه نشانه‌ای از ضعف معیارهای اخلاقی است.» او همچنین خواستار برقراری آتش‌بس به‌عنوان «آغازی برای پایان دادن به این کابوس بی‌پایان» شد. سام رز، معاون مدیر اونروا نیز در این مورد به شبکه «سی ان ان» گفت: «در حال حاضر تقریباً هیچ چیزی وارد نوار غزه نمی‌شود.»

روابط بین اونروا و اسرائیل از مدت‌ها پیش از وضعیت مطلوبی برخوردار نیست. اسرائیل این سازمان را متهم کرده که گروه تروریستی حماس در آن «نفوذ» کرده است.

در عین حال دفتر حقوق بشر سازمان ملل مستقر در مناطق فلسطینی نیز نسبت به احتمال «نابودی» مردم در شمال نوار غزه هشدار داد.

بر اساس بیانیه منتشر شده توسط سازمان ملل در این مورد، ادامه عملیات نظامی اسرائیل در این منطقه می‌تواند «منجر به نابودی مردم شود.»

در این بیانیه آمده است: «اسرائیل از ترکیبی از حملات بی‌امان، جابجایی اجباری مردم و اعمال محدودیت‌های شدید برای کمک‌های بشردوستانه استفاده می‌کند. زندگی برای افراد غیرنظامی گرفتار در شمال نوار غزه غیر ممکن شده است. بسیاری از مردم در آستانه مرگ بر اثر گرسنگی هستند.»

تصویری از ویرانی‌های نوار غزه

سازمان ملل متحد، چهارشنبه ۲ آبان، در گزارشی اعلام کرد که اقتصاد نوار غزه پس از یک سال جنگ به «ویرانی کامل» رسیده و بازگشت آن به سطح پیش از جنگ ممکن است ۳۵۰ سال به طول بیانجامد. این گزارش که توسط شاخه

توسعه و تجارت سازمان ملل (آنکتاد) تهیه شده، به بررسی هزینه‌های اقتصادی ناشی از جنگ اسرائیل در غزه پرداخته است. به گفته سازمان ملل، جنگی که از ۷ اکتبر سال گذشته آغاز شد، با ویرانی کامل باقی‌مانده‌های اقتصاد و زیرساخت‌های غزه همراه بوده است.

این گزارش در مجمع عمومی سازمان ملل که در ماه گذشته برگزار شد، ارائه شد. بر اساس آن، فعالیت‌های اقتصادی در سراسر غزه، که پیش از جنگ نیز ضعیف بود، به‌طور کامل متوقف شده و تنها خدمات حداقلی بشردوستانه مانند بهداشت و تغذیه تحت شرایط شدید کمبود آب، سوخت و برق با محدودیت‌های بسیار ارائه می‌شود.

بنابر این گزارش، میزان تولید در بخش ساخت‌وساز ۹۶ درصد، کشاورزی ۹۳ درصد، تولیدات صنعتی ۹۲ درصد و بخش خدمات ۷۶ درصد افت داشته است. علاوه بر این، بیکاری در سه‌ماهه اول سال ۲۰۲۴ به ۷.۸۱ درصد رسیده است. سازمان ملل پیش‌بینی می‌کند این میزان با ادامه عملیات نظامی افزایش یابد یا حداقل ثابت بماند.

این گزارش اضافه می‌کند جنگ شدید در غزه باعث وقوع یک فاجعه بی‌سابقه انسانی، محیط زیستی و اجتماعی شده و غزه را از مرحله کاهش توسعه به مرحله ویرانی کامل سوق داده است. همچنین پیامدهای این جنگ سال‌ها احساس خواهد شد و ممکن است دهه‌ها طول بکشد تا غزه به وضعیت پیش از جنگ بازگردد.

بر اساس این گزارش، حتی در صورت برقراری آتش‌بس، برای اینکه غزه به سطح تولید ناخالص داخلی سال ۲۰۲۲ بازگردد، نیاز به ۳۵۰ سال زمان دارد. این آمار به‌روشنی عمق تخریب‌های بی‌سابقه‌ای را نشان می‌دهد که اقتصاد این منطقه با آن روبرو شده است.

این گزارش تأکید دارد پیش از جنگ، اقتصاد غزه در سال‌های ۲۰۰۷ تا ۲۰۲۲ نیز به شدت تحت تأثیر محدودیت‌هایی بود که اسرائیل با محاصره این منطقه ایجاد کرده بود. سازمان ملل متحد اعلام کرده است خسارات ناشی از این محدودیت‌ها و عملیات نظامی «بهت‌آور» است.

بر اساس برآوردهای دقیق ارائه‌شده در این گزارش، در صورت نبود این محدودیت‌ها تا پایان سال ۲۰۲۳، تولید ناخالص داخلی غزه می‌توانست به طور متوسط ۷۷.۶ درصد بیشتر از سطح واقعی آن باشد. این به‌معنای از دست دادن فرصت‌های اقتصادی بالغ بر ۸/۳۵ میلیارد دلار در طول دوره ۲۰۰۷ تا ۲۰۲۳ است که معادل ۱۷ برابر تولید ناخالص داخلی غزه در سال ۲۰۲۳ می‌باشد.

اقتصاد غزه، حتی پیش از آغاز جنگ نیز در وضعیت نامناسبی قرار داشت. در سه‌ماهه اول سال ۲۰۲۳، قبل از شروع جنگ، اقتصاد غزه سالانه ۳ درصد کاهش داشت و در سال ۲۰۲۳ با انقباض ۶/۲۲ درصدی روبرو بود که ۹۰ درصد از این کاهش در سه‌ماهه چهارم رخ داد. این کاهش به شکل چشمگیری در گزارش سازمان ملل نشان داده شده است.

این گزارش، همچنین به اثرات ویرانگر جنگ بر زیرساخت‌های اساسی غزه نیز اشاره دارد. تا پایان ماه ژوئیه سال ۲۰۲۴، ۸۸ درصد از ساختمان‌های مدارس در غزه آسیب دیده بودند، ۲۱ بیمارستان از ۳۶ بیمارستان غیرفعال شده بودند و ۴۵ مرکز بهداشتی اولیه از ۱۰۵ مرکز نیز قادر به ارائه خدمات نبودند. علاوه بر این، بیش از ۶۲ درصد از ساختمان‌های مسکونی یا آسیب دیده یا ویران شده و بیش از ۵۹ درصد از زیرساخت‌های آب، بهداشت و بخش بهداشت محیطی نیز به شدت آسیب دیده‌اند، که تأثیر مستقیمی بر خدمات آب و بهداشت این منطقه داشته است.

بر اساس گزارش آنکتاد، در سه‌ماهه چهارم سال ۲۰۲۳، اقتصاد غزه بزرگترین رکود اقتصادی خود را در تاریخ اخیر تجربه کرد. تولید ناخالص داخلی در این دوره به میزان ۸/۸۰ درصد نسبت به سه‌ماهه سوم سال ۲۰۲۳ کاهش یافت و تولید ناخالص داخلی سرانه نیز در همین دوره با ۴/۸۱ درصد کاهش روبرو شد.

این گزارش نگران‌کننده می‌گوید اقتصاد غزه که پیش از این تحت فشارهای ناشی از محدودیت‌های طولانی‌مدت اسرائیل و درگیری‌های مکرر قرار داشت، اکنون در آستانه یک فروپاشی کامل است و هیچ نشانه‌ای از بهبود سریع در آینده‌ای نزدیک به چشم نمی‌خورد.

گزارش آنکتاد خواستار اقدام فوری جامعه بین‌المللی برای کمک به غزه در جهت بازسازی و رفع محدودیت‌های اقتصادی شده است تا شاید مسیر بازگشت به رشد اقتصادی هموار شود، هرچند که این مسیر نیز به طور قطع بسیار طولانی و پر از چالش‌های بزرگ خواهد بود.

اسرائیل مدعی تغییر نقشه خاورمیانه است

اسرائیل بی‌وقفه به بمباران‌های خود در لبنان ادامه می‌دهد و بنابر نقشه‌ای طراحی شده، دست به «تهاجم» زمینی به این کشور نیز زده است. حمله‌های آن به حزب‌الله تا حدی زیاد از هدف اولیه رسماً اعلام شده یعنی امکان بازگشت ساکنان شمال اسرائیل به خانه‌هایشان، فراتر رفته است. با از بین بردن شبکه مدیریتی و کشتن حسن نصرالله، دبیرکل حزب‌الله، بنیامین نتان یاهو نخست وزیر اسرائیل، می‌خواهد حکومت نقشه کل منطقه را از نو ترسیم کند.

۲۷ سپتامبر ۲۰۲۴، هواپیماهای جنگی اسرائیل ۸۵ بمب ضد پناهگاه بر روی محلی که نشست حزب الله در زیرزمین در حومه جنوبی بیروت برگزار می‌شد فروریختند که موجب کشته شدن حسن نصرالله دبیرکل حزب الله شد. ۴ اکتبر هم ۷۳ تن بمب بر سر هاشم صفی‌الدین، پسرخاله و جانشین احتمالی حسن نصرالله نیز از این کشتار جان به در نبرد.

این تهاجم هول‌انگیز، توانایی حزب‌الله را فلج کرد. رسوخ اطلاعاتی و فناوری در رده‌های جمهوری اسلامی ایران و حزب‌الله بی‌سابقه بود. اسرائیل با کمک دولت امریکا توانست نه تنها بر فضای هوایی تسلط یابد، بلکه با کمک گرفتن از هوش مصنوعی، اکنون این توانایی را دارد تا مقامات بلندپایه جمهوری اسلامی در تهران و نیابتی‌های آن در خاور میانه را نیز از بین ببرد.

از جمله حمله پهبادی حزب‌الله به خانه نتان یاهو در شهر قیصریه، چنین بهانه‌ای را به دست او داد. بنیامین نتان یاهو، نخست‌وزیر اسرائیل، حمله پهبادی روز شنبه ۱۹ اکتبر ۲۸- مهر، حزب‌الله به خانه‌اش به منظور «ترور» او و همسرش را «اشتباه بزرگی» خواند و گفت اسرائیل مصمم به تحقق همه اهداف جنگی و «تغییر واقعیت امنیتی» در خاورمیانه است.

او با انتشار پستی به زبان‌های انگلیسی و عبری در رسانه ایکس گفت سوءقصد حزب‌الله به او و همسرش، شخص او و دولت اسرائیل را از تداوم جنگ علیه دشمنان با هدف تامین امنیت آینده این کشور باز نخواهد داشت.

نتان یاهو خطاب به جمهوری اسلامی و گروه‌های نیابتی آن گفت: «هر کسی که تلاش کند به شهروندان اسرائیل آسیب برساند، بهای سنگینی خواهد پرداخت.»

به گفته او، اسرائیل به حذف تروریست‌ها و «اعزام‌کنندگان» آن‌ها ادامه خواهد داد. نخست‌وزیر اسرائیل با تکرار موضع کشورش تصریح کرد شهروندان اسرائیلی ساکن مناطق شمالی به محل سکونت خود باز خواهند گشت. او افزود اسرائیل مصمم است به همه اهداف جنگی خود برسد و «واقعیت امنیتی در منطقه‌مان را برای نسل‌های آینده تغییر دهد.»

بنیامین نتانیاهو در پایان پیام خود گفت: «در کنار یکدیگر خواهیم جنگید و به یاری خداوند، در کنار یکدیگر، به پیروزی خواهیم رسید.»

در همین ارتباط، یوآف گالانت، وزیر دفاع اسرائیل، گفت سوءقصد به نتانیاهو و خانواده‌اش به منظور آسیب رساندن به اسرائیل و نمادهای این کشور است. او تصریح کرد ارتش اسرائیل با قدرت به حملات خود علیه دشمنان این کشور از جمله حماس و حزب‌الله ادامه خواهد داد.

نتانیاهو ساعاتی پیش‌تر نیز در نخستین واکنش به حمله پهپادی حزب‌الله با انتشار ویدیویی گفت که «هیچ چیزی جلودار ما نیست» و اسرائیل پیروز این جنگ خواهد شد.

او که در این ویدیو یک عینک دودی و تی‌شرت مشکی پولو پوشیده و داخل یک پارک قدم می‌زند، گفت اسرائیل در حال جنگیدن برای بقای خود است و تا کسب پیروزی به آن ادامه خواهد داد.

نتانیاهو با اشاره به از پا در آوردن یحیی سنوار گفت: «به نبرد خود علیه دیگر نیابتی‌های تروریست ایران ادامه می‌دهیم.»

دفتر نخست‌وزیر اسرائیل با انتشار بیانیه‌ای کوتاه در ارتباط با حمله پهپادی به خانه نتانیاهو اعلام کرد در زمان حمله او و همسرش سارا در خانه نبودند و این حمله به کسی آسیب نرساند.

سامانه‌های پدافندی اسرائیل دو پهپاد دیگر حزب‌الله را رهگیری و منهدم کردند و این مسئله موجب به صدا در آمدن آژیر هشدار در تل‌آویو شد.

نتان یاهو و دولت اسرائیل، در حالی که حمله پهپادی حزب‌الله به خانه نتان یاهو را یک اقدام «تروریستی» می‌نامند! انگار ریختن هزاران تن بمب به‌طور روزانه بر سر مردم غزه و لبنان و ترور اسماعیل هنیه رهبر حماس در تهران و شیخ نصرالله رهبر حزب‌الله در لبنان، اقدامات «تروریستی» نیستند؟!!

پرواز هرگونه پهپاد و ریزپرنده ممنوع شد

تصویر هوایی از ایران و کشورهای همسایه نشان می‌دهد که آسمان ایران تقریباً پاک شده، اما در کشورهای همسایه همچنان شاهد ترافیک هوایی هستیم. این در حالی است که به گزارش برخی رسانه‌ها، جمهوری اسلامی با توجه به برنامه‌های اسرائیل برای حمله‌ای تلافی‌جویانه، خود را برای مقابله با سناریوهای مختلف آماده می‌کند.

در همین حال سازمان هواپیمائی کشوری جمهوری اسلامی بخش‌نامه‌ای در راستای ممنوعیت پرواز پهپادها و ریزپرنده‌ها در کل ایران منتشر کرده است.

طبق این بخش‌نامه که در پی «ارزیابی مخاطرات ایمنی و امنیتی» صادر شده، از جمله آمده است که «انجام پرواز پهپادها و ریزپرنده‌های غیرنظامی در کل فضای ایران ممنوع است.»

انجام پروازهای با سرشنین VFR بر فراز منطقه خلیج فارس تحت شرایطی مشخص مجاز اعلام شده است: «وسایل پرنده مجهز به ترانسپوندر Mode C یا ADS-B مجاز به پرواز در طول روز هستند و وسایل پرنده فاقد این ترانسپوندرها تنها با هماهنگی واحد پدافند مستقر در مرکز کنترل فضای کشور فقط در ساعات مشخصی در طول روز اجازه پرواز دارند.»

بخش‌نامه سازمان هواپیمائی کشوری ایران در حالی منتشر شده که جمهوری اسلامی خود را برای مقابله با حمله احتمالی تلافی‌جویانه اسرائیل آماده می‌سازد.

ما اسرائیلی‌ها خواهان فشار جهانی بر اسرائیل برای تحمیل آتش‌بس فوری هستیم

بیش از ۲۰۰۰ اسرائیلی این نامه را امضا کرده اند که به ۱۱ زبان منتشر شده است و از جامعه بین‌المللی می‌خواهند که از «هر تحریم ممکن» برای «نجات ما از دست خود» استفاده کند.

پنج‌شنبه ۲۴ اکتبر ۲۰۲۴

ما، شهروندان اسرائیلی مقیم اسرائیل و خارج از آن، از جامعه بین‌الملل - سازمان ملل متحد و نهادهای آن، ایالات متحده، اتحادیه اروپا، اتحادیه کشورهای عربی و همه کشورهای جهان - می‌خواهیم که فوراً مداخله کنند و هر اقدامی را اجرا کنند. تحریم احتمالی برای دستیابی به آتش‌بس فوری بین اسرائیل و همسایگانش، برای آینده هر دو ملت در اسرائیل و فلسطین و مردم منطقه و برای حقوق آن‌ها برای امنیت و زندگی.

بسیاری از ما از فعالان کهنه‌کار علیه اشغال، برای صلح و زندگی متقابل در این سرزمین هستیم. ما از عشق به زمین و ساکنان آن انگیزه داریم و نگران آینده آن‌ها هستیم. ما از جنایات جنگی مرتکب شده توسط حماس و سایر سازمان‌ها در ۷ اکتبر وحشت زده شده ایم و از جنایات جنگی بی‌شماری که اسرائیل مرتکب می‌شود وحشت زده شده ایم. متأسفانه اکثریت اسرائیلی‌ها از ادامه جنگ و کشتارها حمایت می‌کنند و تغییر از درون در حال حاضر امکان‌پذیر نیست. دولت اسرائیل در مسیر خودکشی قرار دارد و ویرانی و ویرانی می‌کارد که روزبه‌روز بر آن افزوده می‌شود.

فقدان فشار واقعی بین‌المللی، تداوم ارسال تسلیحات به اسرائیل، مشارکت‌های اقتصادی و امنیتی و همکاری‌های علمی و فرهنگی، اکثر اسرائیلی‌ها را به این باور رسانده است که سیاست‌های اسرائیل از حمایت بین‌المللی برخوردار است. رهبران بسیاری از کشورهای در مورد وحشتی که احساس می‌کنند اظهارات مکرر می‌کنند و به‌طور شفاهی عملیات اسرائیل را محکوم می‌کنند، اما این محکومیت‌ها پشتوانه اقدامات عملی نیست. ما مملو از سخنان و اظهارات توخالی هستیم.

لطفاً برای آینده ما و همه ساکنان اسرائیل و منطقه، ما را از دست خودمان نجات دهید و از فشار واقعی بر اسرائیل برای آتش‌بس فوری استفاده کنید.

بیش از ۲۰۰۰ شهروند اسرائیلی این نامه را امضاء کرده‌اند. نسخه قبلی این نامه در Libération منتشر شده است.

نتیجه‌گیری

سرلشکر جعفری، فرمانده قرارگاه فرهنگی اجتماعی بقیه‌الله، پیش‌تر گفته بود «ممکن است اسرائیل حمله مذبحخانه و محدود و کوچک برای این‌که بگوید من یک حرکتی کردم و جواب دادم.» همین موضع نشان می‌دهد که جمهوری اسلامی خبر داشت که حمله اسرائیل محدود خواهد بود.

همان‌طور که گفته شد ارتش اسرائیل اعلام کرد که در نخستین ساعات بامداد شنبه بیست و ششم اکتبر اهداف مشخص نظامی را در مناطق و استان‌های مختلف ایران بمباران کرده است. سخن‌گوی ارتش اسرائیل گفت که در این عملیات حدود صد و چهل فروند جنگنده اسرائیلی شرکت داشتند و خود عملیات توسط ستاد مرکزی با حضور نخست‌وزیر، وزیر دفاع، رئیس ستاد مشترک ارتش اسرائیل و فرمانده نیروی هوایی این کشور هدایت شد.

شبکه «آی ۲۴ نیوز» نیز گزارش داد که «حدود ۱۴۰ جنگنده نیروی هوایی ارتش اسرائیل» در این عملیات نقش داشتند و «تمامی هواپیماهای اسرائیلی به سلامت به پایگاه‌های خود بازگشتند.»

پدافند هوایی استان تهران با صدور اطلاعیه‌ای اعلام کرد که اسرائیل تلاش کرد تا به سه نقطه در خارج تهران حمله کند. خبرگزاری تسنیم وابسته به سپاه پاسداران حدود ساعت ۵ بامداد به وقت تهران گزارش داد که صدای ممتد پدافند هوایی در مرکز تهران به گوش رسیده است.

با این حال تاکنون گزارشی از میزان خسارت‌های وارده به مراکز نظامی ایران در جریان حمله اسرائیل منتشر نشده است. خبرگزاری میزان گزارش داد که نیروهای امدادی تهران تا اندکی پس از ساعت سه بامداد موردی که نیاز به امدادسانی باشد نداشته‌اند.

پدافند هوایی ایران اعلام کرد که «ضمن رهگیری و مقابله موفق توسط سامانه یکپارچه پدافند هوایی کشور با این اقدام تجاوزکارانه، آسیب‌های محدودی به برخی از نقاط وارد شده که ابعاد این حادثه در دست بررسی است.» روزنامه ایران، رسانه رسمی دولت ایران به نقل از یک منبع آگاه گزارش داد که «برخی پدافند هوایی» کشور در جریان حمله اسرائیل موفق عمل کرده است.

با وجود این مسایل، خبرها از ایران حاکیست که هیچ نقطه‌ای از ایران، نه خبری از فلج شدن زندگی عادی، قطعی آب و برق است و نه کندی اینترنت. پیگیری‌ها نشان می‌دهد تاسیسات آب و برق هم آسیبی ندیده است. اما اقتصاد دو کشور، به‌ویژه ایران تحت فشارهای بی‌سابقه‌ای قرار گرفته است. از سقوط ارزش شیکل اسرائیل و ریال ایران گرفته تا نوسان در بازارهای نفت و طلا؛ این درگیری نه تنها امنیت منطقه، ایران و اسرائیل را تهدید می‌کند، بلکه پیامدهای اقتصادی گسترده‌ای هم به‌همراه دارد که می‌تواند بازارهای جهانی را به لرزه درآورد.

اول آبان‌ماه، محمدعلی جعفری، فرمانده‌کل سابق سپاه پاسداران، برای نخستین‌بار تأیید کرد که در پی حمله پهبادی و راکتی روز ۲۵ فروردین جمهوری اسلامی به اسرائیل، پایگاه هوایی اصفهان هدف حمله راکتی اسرائیل قرار گرفت. روایت رسمی حکومت ایران پیش‌تر اما این بود که پدافند هوایی اصفهان از سوی چند «ریزپرنده و شیئی مشکوک» مورد هدف قرار گرفته است.

ایران از نظر مساحت بسیار بزرگتر از اسرائیل است و جمعیت آن با حدود ۸۹ میلیون نفر، تقریباً ۹ برابر اسرائیل است با نزدیک به ۱۰ میلیون نفر جمعیت.

اما حالا کدام کشور تاب آثار اقتصادی جنگ را دارد و کدام زودتر از پا در می‌آید؟ ایران که از تامین نیازهای اولیه شهروندان هم ناتوان است و حتی دستمزد ناچیز کارگران را به موقع پرداخت نمی‌کنند یا اسرائیلی که هم‌زمان در چند جبهه دیگر می‌جنگد؟

اخیر مجلس شورای اسلامی ایران، اعلام کرده است که یک سوم ایرانیان نمی‌توانند نیازهای اساسی خود را برطرف کنند

تازه‌ترین گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس از افزایش نرخ فقر در ایران حکایت دارد و نشان می‌دهد در سال گذشته یک سوم از ایرانیان توانایی برآورده کردن نیازهای اساسی خود را نداشتند.

در این گزارش اشاره شده که نرخ فقر در سال ۱۴۰۲ با افزایش ۰۴/۰ واحد درصدی نسبت به سال ۱۴۰۱ به ۱/۳۰ درصد رسیده است.

خط فقر، شاخصی که برخی کارشناسان در ایران نرخ آن را بیش از ۳۰ درصد می‌دانند؛ به این معنا که بیش از ۳۰ درصد از مردم ایران که نزدیک به ۲۶ میلیون نفر را شامل می‌شود زیر خط فقر زندگی می‌کنند. اکنون گرانی و تورم و بیکاری و فقر در ایران غوغا می‌کند؛ اگر جنگ بین اسرائیل و ایران آغاز شود شکی نیست که بلافاصله قیمت‌ها در ایران به‌طور سرسام‌آوری افزایش خواهد یافت و تعدادی بیش‌تری از شهروندان ایرانی در معرض قحطی و گرسنگی قرار خواهند گرفت.

بی‌تردید جمهوری اسلامی از هیچ کاری در دفاع از موجودیتش دریغ نخواهد کرد و بی‌گمان جنگ و ویرانی را هرچه بیشتر به کل کشور و جامعه گسترش خواهد داد.

در واقع این جنگ در هر سطحی به ضرر مردم است و به همین دلیل، باید به‌طور جدی با آن مخالفت کرد. چرا که همه طرفین عاملان چنین جنگی، ارتجاعی و جنگ‌طلب و آدم‌کش هستند. و در عین حال، هرگز نباید از سازمان‌دهی جنبش‌ها و مردم معترض در جهت سرنگونی جمهوری اسلامی غافل ماند!

شنبه پنجم آبان- عقرب- ۱۴۰۳- بیست و ششم اکتوبر ۲۰۲۴